

LETO XXIII. Stev. 135

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN ŠINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 4. OKTOBRA
1944 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BOJBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNIJA 1952 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI S »BORBO«.

TEZE O DELAVSKEM SAMOUPRAVLJANJU V JUGOSLAVIJI

DELAVSKI SVETI
so najbolj dejavni nosilci

globokih sprememb v našem gospodarskem sistemu

Beograd, 9. jun. (Tanjug). Odbor za sklicanje kongresa delavskih svetov Jugoslavije, ki bo od 25. do 27. t. m. v Beogradu, je razposlal delegatom in udeležencem kongresa teze o delavskem upravljanju v Jugoslaviji. Teze opozarjajo na najvažnejša vprašanja, ki jih bodo obravnavali na kongresu.

prvem poglavju je v glav-
nem govoru o dosedanjih izkuš-
njah v sistemu delavskega samo-
upravljanja in o družbeno-poli-
tičnem pomenu delavskih svetov;
drugo poglavje obravnava gospo-
darska vprašanja samoupravlja-
nja proizvajalcev in organizacij-
sko-metodološka vprašanja; v
tretjem poglavju pa je govora o
samoupravljanju v posameznih
specifičnih panogah našega gos-
podarstva, kakor so promet, obrt,
zadruga in podobno. Zadnji del
je posvečen nadaljnjemu razvoju
samoupravljanja.DRUŽBENO-POLITIČNI POMEN
DELAVSKIH SVETOV

Sodelovanje delavcev v upravljanju je zgodovinski proces; ta proces je v socialističnem razvoju družbeno in gospodarsko negotiben. Delavski sveti so bili ustanovljeni zato, da bi delavski razred uresničil svojo zgodovinsko pravico do neposrednega gospodarskega upravljanja in da bi temeljiteje izpolnil svojo družbeno vlogo ter razširil svoje pravice, ki jih je pridobil v socialistični revoluciji. Delavski sveti so bili ustanovljeni zato, da bi

odstranili nevarnosti, ki izvirajo iz administrativnega upravljanja gospodarstva in da bi zagotovili boljše pogoje za razvoj proizvodnih sil; da bi bil lahko v pogojih družbene lastnine materialni in moralni interes proizvajalcev osnovna gibalna sila socializma.

Delavsko upravljanje v Jugoslaviji je sestavni del svetovnega procesa, ki se izraža v boju naprednih sil mednarodnega delavskega gibanja za to, da bi čimprej dosegli sodelovanje proizvajalcev v upravljanju podjetij. Na ta proces vpliva širjenje boja za socializem in vzpostavljanje oblasti delavskega razreda v mnogih deželah, kakor tudi nujnost, zagotoviti večje vlogo proizvajalcev v proizvodnji ter potreba po tem, da bi preprečili negospodarno trošenje sredstev ter odpravili druge težave, nastale zaradi pretiranega centralizma in gospodarskem upravljanju. Družbeno-ekonomske spremembe v kapitalizmu, naraščanje proizvodnih sil, novi pojavi in lastninskih odnosih ter nujnost družbenega usmerjanja v svetovnem gospodarstvu so prav tako vplivali na hitrejši proces sodelovanja delavskega razreda v upravljanju podjetij.

V sedanjih pogojih se delavske, politične in sindikalne organizacije postavljajo na različna, toda čedalje bolj pozitivna stališča in se čedalje bolj zanimajo za idejo delavskega samoupravljanja, kar je sad tako idejnega kot tudi objektivnega gospodarskega in družbenega razvoja. Zato si sodelovanje proizvajalcev v gospodarskem upravljanju utira pot naprej kljub temu, da v posameznih delih sveta zadeva na nerazumevanje pravice proizvajalcev do upravljanja.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Predsednik Tito
na Brionih

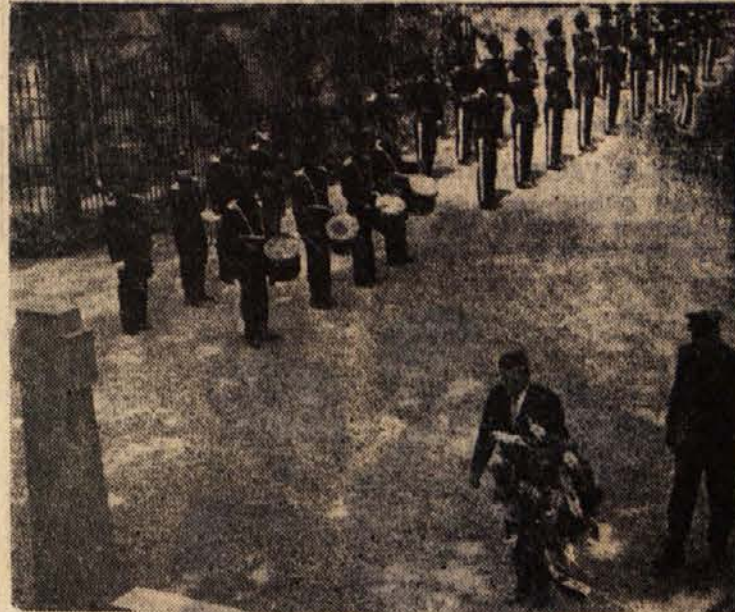
Brioni, 9. jun. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz-Tito je danes prispel na Brione, kjer bo ostal nekaj časa.

Gošnjak v Gorkem

Moskva, 9. jun. (TASS). Državni sekretar za obrambo general armije Ivan Gošnjak je danes s svojim spremstvom prispel v Gorki, kjer si je ogledal hišo Vladimirja Iliča Lenina. Nocoj so jugoslovanski gostje prisostvovali baletni predstavi v ondotnem gledališču.

Veleposlanik Jovanović
na poti v Sofijo

Beograd, 9. jun. (Tanjug) - Novi jugoslovanski veleposlanik v Bolgariji Radoš Jovanović je danes odpotoval v Sofijo. Na železniški postaji so ga ob odhodu pozdravili državni podsekretar za zunanje zadeve Dobrovičević, bivši jugoslovanski veleposlanik v Sofiji Mitja Miljković in drugi.

Koča Popović je med obiskom na Norveškem položil venec cvetja tudi pred spomenik v zadnji vojni padlih Norvežanov na dvorišču starega gradu Akershus v Oslu

KANCLER RAAB V AVSTRIJSKEM RADIU

Tudi avstrijska vlada

za začetne sporazume o razorožitvi in ublažitvev mednarodne napetosti

Dunaj, 9. jun. (Tanjug). V govoru, ki ga je imel večeraj po radiu, je avstrijski kancler Raab zavzel stališče do razorožitve, ki je, kakor je dejal, »postala še nujnejša zaradi novega orožja«. Kancler je menil, da je treba vprašanje razorožitve obravnavati v celoti, ne pa postavljati posamezne dele ločeno.

»Res je, da je strašna nevarnost, ki grozi človeštvu zaradi novega orožja, dala povod za razmišljanje in bila vzrok za pogajanja, vendar ne smemo misliti, da bi s sporazumom zgolj o tem vprašanju odvrnili vse nevarnosti. Nasprotno, edino možno bi bilo iskanje poti, ki bi vodila k odstranitvi vzrokov napetosti med narodi in s tem vojne nevarnosti sploh.«

O londonskih razorožitvenih

pogajanjih je kancler Raab izrazil prepričanje, da obe strani resno jemljeta razorožitvena pogajanja.

»Kot prvi korak na poti k splošnemu sporazumu,« je rekel kancler Raab, »bi morda mogli doseči soglasje o letalski kontroli nekaterih področij in se zediniti o opustitvi proizvodnje jedrskih orožij. Razen tega je morda še možnost, da bi omejili poskuse z eksplozivnimi jedrskimi bomb. Hkrati se bo treba nedvomno pogajati tudi o določenih omejitvah v konvencionalnem oboroževanju.«

»Avstrijski kancler je nadaljeval: »Vem, da bi mir s tem prvim korakom še ne bil zagotovljen. To, kar bi edino dejansko omogočilo zagotovitev miru in osvoboditev človeštva vsak dan

vse večjega strahu, bi bila ponovna pridobitev pravega razpoloženja za mir.«

»Ti prvi koraki bodo morda omogočili, da bo prenehalo nezaupanje med državami in da bo morda mogoče začeti plodna pogajanja za odpravo vzrokov mednarodne napetosti.«

»Naša najbolj pereča naloga je,« je rekel kancler Raab, »da zagotovimo mir in red v svoji deželi in da si v notranjih vprašanjih prizadevamo doseči ublažitev nasprotij. Sele tedaj bomo imeli moralno avtoriteto, da se v primeru potrebe, če nas bodo pozvali, zavzemamo tudi za sporazum med državami.«

Predsednik Erlander
na poti v našo državo

Atene, 9. jun. (Tanjug). Predsednik švedske vlade Tage Erlander je nocoj iz Aten odpotoval na osemdnevni obisk v Jugoslavijo. S predsednikom Erlanderjem potuje njegova soproga in osebni sekretar. Švedski premier se je tri dni mudil na zasebnem obisku v Grčiji. V tem času se je sestal z nekaterimi grškimi voditelji in si ogledal zgodovinske in druge znamenitosti.

Japonski državnik
v Beogradu

Beograd, 9. jun. (Tanjug). Danes popoldne je prispel v Beograd ugledni član japonskega parlamenta Nokasone Jonasuri. Spremlja ga profesor azijske univerze v Tokiju in generalni direktor Združenja azijskih narodov Takejo Nakatani. Japonski gost bo ostal pri nas do 14. junija in se bo v tem času sestal z našimi državnimi in političnimi voditelji. V našo državo je prispel iz Egipta, kjer se je razgovarjal s predsednikom Naserjem.

Opotečna sreča

radikala Bourges Mannourya v sestavljanju nove francoske vlade

Paris, 9. jun. (Reuter). Včerajšnja odločitev parlamentarne skupine ljudskorepublikanskega gibanja, da ne bo sodelovalo v mozarbitni Mannouryjevi vladi, ki jo skuša sestaviti radikalni socialist Bourges Mannoury, je vzbudila skoraj prav toliko presenečenja kakor odločitev socialistov, da bodo sodelovali v njej. Sklep o tem so sprejeli na sestanku izvršnega odbora in parlamentarne skupine ljudskorepublikanskega gibanja z 28 proti 16 glasovom. Ljudski republikanci pa se doslej še niso izjasnili o podpori, ki bi jo vladi neobvezno dajali v poslanski zbornici. O tem bodo sklepali šele, ko bodo dobili podrobna pojasnila o programu in sestavi nove vlade.

Poročajo, da se tudi skupina bivših degolistov, ki je imela v dosedanjih vladah Guyja Molleta dva ministra, še ni odločila za sodelovanje v vladi Bourgesa Mannourya. V obveščenih krogih pravijo, da bo Bourges Mannoury nadaljeval prizadevanja za sestavo vlade, da pa zdaj spričo stališča ljudskih republikancev spet nima mnogo upanja, da bo sestavi manjšinsko vlado strank v centru in socialistov. Danes je Bourges Mannoury govoril z vodjo Demokratsko-socialne unije Francoisom Mitterrandom in predstavnikom Radikalnosocialistične stranke Felixom Gaillardom. Novinarjem je potem izjavil, da je bil dosežen napredek glede konstituiranja nove vlade. Dodal je, da si še nadalje prizadeva rešiti predvsem finančne in ekonomske probleme v zvezi s krizo. Sestaviti hoče vlado z malo ministri, toda z večjim številom sekretarjev in podsekretarjev. Nocoj se bo Bourges Mannoury sestal še s socialistom Gastonom Defferrom in z rezidentom v Alžiru Robertom Lacostom.

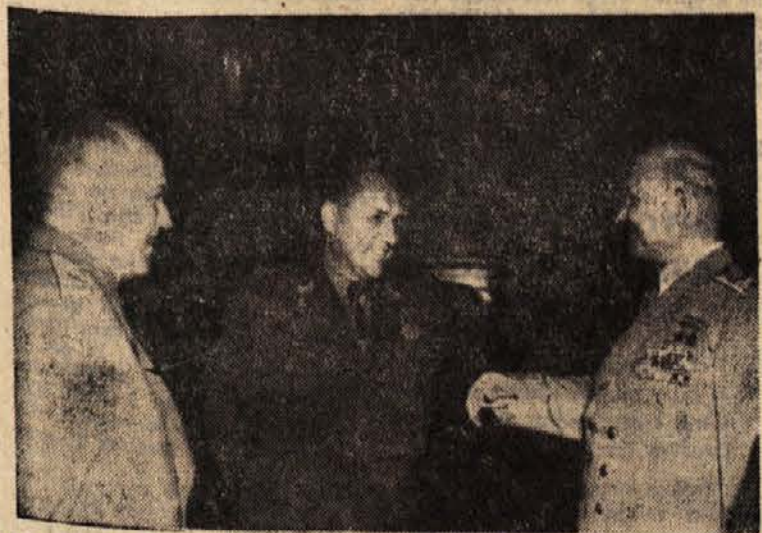
Trgovinski stiki

s Finsko in pogajanja s Švedsko

Helsinki, 9. jun. (Tanjug). Ob zaključku finsko-jugoslovanskih trgovinskih pogajanj je bil večeraj podpisan sporazum o trgovinski menjavi blaga med obema deželama v prihodnjem poslovnem letu, ki se začne 1. julija. V orientacijskih blagovnih seznamih, ki so priloženi sporazumu, je razširjen asortiman jugoslovanskega industrijskega blaga, še bolj pa kmetijskega izvoza za Finsko. Višina manipulativnih kreditov je določena na pol milijona dolarjev.

Novi sporazum ustvarja podlago za nadaljnje trgovinske stike med Finsko in Jugoslavijo na temelju uravnovesja blagovne menjave. Med pogajanjmi so govorili tudi o potrebi izboljšanja prevoza in poslovnih stikov.

Iz Finske bo jugoslovanska delegacija, ki jo vodi sekretar zvezne zunanjetrgovinske zbornice Milorad Konjović, potovala na Švedsko, kjer se bo prav tako pogajala o njeni nadaljnji trgovinski menjavi blaga z našo deželo.

Ob obisku našega državnega sekretarja za narodno obrambo generala armije Ivana Gošnjaka v Moskvi: na sliki sovjetski obrambni minister maršal Žukov, general Gošnjak in sovjetski maršal Konjev

Velesesjem v Poznanju

med vsemi dosedanjimi letošnja največja mednarodna gospodarska prireditvev na Poljskem

Varšava, 9. jun. (Tanjug) - Z govorom predsednika ministrskega sveta Jusefa Cyrankiewicza se je danes začel 26. mednarodni velesesjem v Poznanju. Slovesnemu začetku so prisostvovali tudi prvi podpredsednik vlade Pjoter Jaroszewicz, predsednik planske komisije Stefan Jendrychowski, predsednik Zveze poljskih sindikatov Ignacij Loga-Sowinski in drugi poljski državni in partijski voditelji ter gospodarski, družbeni in drugi javni delavci.

Mednarodni velesesjem v Poznanju bo trajal do 23. junija. Letošnja prireditvev je največja med vsemi dosedanjimi tako po velikosti in po razstavnem programu.

VREMENSKA NAPOVED

za ponedeljek, dne 10. junija
Se toplo, v zahodnih predelih pretežno oblačno, v vzhodnih predelih pa delno do spremenljivo oblačno. Predvsem v zahodnih predelih nekaj krajevnih padavin. Temperature ponoči med 9 in 13, najvišje dneвне temperature do 28 stopinj C.

STANJE VREMENA

Preko Atlantika proti jugozahodni Evropi se pomikajo še nove frontalne mase, katere pa ob prehodu na kontinent nekoliko slabijo. Na višinah še vedno doteka nad naše kraje topla zrak od jugozahoda.

Bonnski politični pogoji

za ureditev trgovinskih, kulturnih in konzularnih stikov med Zahodno Nemčijo in Sovjetsko zvezo

Bonn, 8. jun. (Tanjug). Zahodnonemška vlada je istčasno, ko je sprejela sovjetski predlog za razširitev trgovinske menjave blaga med obema deželama, postavila zahtevo po vrnitvi nemških državljanov, ki so še v Sovjetski zvezi. V noti, ki jo je zdaj izročila Moskvi, terja pojasnilo o privolitvi sovjetske vlade v ta pogoj.

Nota je najnovejši dokument v dopisovanju, ki že nekaj mesecev traja med Bonn in Moskvo in v teku katerega se je sovjetska vlada izrazila za razširjenje trgovinske menjave blaga med obema deželama. Ena izmed sovjetskih not je predlagala, da bi sklenili tudi sporazum o kulturnih in tehniški menjavi, sporazum o položaju in pravicah konzularnih predstavništvev ene in druge dežele.

Sedanja bonnska nota vsebuje tudi odgovor na predloge moskovske vlade, da bi se pogajanja začela 15. junija. V svojem predlogu sovjetska vlada ni zavzela stališča do večkrat izraženih želja Bonna, da bi se razgovori o vseh teh vprašanjih razvijali v ugodnem ozračju, če bi bilo istočasno rešeno vprašanje repatriacije Nemcev, ki jih je po presoji Bonna v Sovjetski zvezi še

več kot 100.000. Ti Nemci, v glavnem ljudje, ki so bili od sovjetskih sodišč po vojni kaznovani zaradi vojnih zločinov, ali prebivalci pokrajini, ki so pripadle Sovjetski zvezi, bi se po izjavah bonnske vlade radi naselili v Zahodni Nemčiji.

Sporna vprašanja
med Tunizijo in Francijo

Tunis, 9. jun. (AFP). Podpredsednik tuniške vlade Ladgam je pozval danes francoskega veleposlanika Gorsea in mu sporočil štiri verbalne note v zvezi s spornimi vprašanji med Tunizijo in Francijo. Tuniška vlada terja hitro rešitev teh vprašanj, ki se nanašajo na incidente, ki so jih izzvale francoske čete, in na izginotje nekaterih tuniških državljanov po teh incidentih, nadalje na kontrolo prihoda in odhoda tujih državljanov in na vrnitev javnih poslopij, v katerih je zdaj francoska vojska.

Kasen odgovor

London, 9. jun. (Reuter). - V dobro obveščenih krogih zatrjujejo, da bodo ZDA, Francija in Velika Britanija v kratkem odgovorile na sovjetski poziv z dne 19. aprila k skupni deklaraciji, s katero bi se odrekli uporabi sile na Bliznjem vzhodu.

Sovjetska vlada je poslala zahodnim silam tri note, v katerih jih je obdolžila vmešavanja v notranje zadeve dežel na Bliznjem vzhodu na osnovi Eisenhowerjeve doktrine in politike Bagdadske zveze.

Francija in sueške
plovne pristojbine

Kairo, 9. jun. (Reuter). Danes so tu uradno objavili, da bo egiptska vlada dovolila francoskim plovbnim družbam, da v futih poravnajo pristojbine za plovbo po Sueškem prekopu. Predstavnik egiptskega finančnega ministrstva je izjavil, da je Francija to zahtevala.

Sovjetski državniški obisk
na Finskem zaključen

Helsinki, 9. jun. (AFP). Danes so bili končani razgovori med sovjetskimi in finskimi državniki.

Sovjetski veleposlanik Lebedev je sinoči priredil sovjetskim državnikom Bulganinu in Hruščevu svečan sprejem, na katerem so bili vsi člani finske vlade in drugi finski javni delavci. Na sprejemu je imel Nikolaj Bulganin kratek govor, v katerem je izrazil zadovoljstvo zaradi vzpostavitve osebnih stikov s finskimi voditelji in zaradi sprejema, ki so ga v Helsinkiju priredili sovjetski delegaciji.

Ali je res preveč mleka?

Naše mlekarstvo se ob naglem naraščanju odkupa bori s težavami, ker potrošnja ne dohaja rastoče proizvodnje

Ce bi nam pred leti kdo napovedal, da bo kmalu mleka dovolj in celo preveč, bi mu le malo verjel. Pa je le prišlo tako. Danes nimamo skrbi, kako potrošnikom zagotoviti dovolj mleka, marveč iščemo možnosti, kako povečati potrošnjo. Iz raznih predelov Slovenije, zlasti z Gorenjske in Dolenjske, pa tudi iz Stajerske nam poročajo, da ne morejo vsega mleka umočiti. Tudi sezonsko nihanje proizvodnje ne zmanjšuje preskrbljenosti potrošnikov. Niti v kritičnih mesecih marec in april nismo nikjer občutili pomanjkanja mleka.

CEDALJE VEČJI ODKUP

Sadovi dolgoletnega prizadevanja za dvig mlekarstva in boljše organizacijo odkupa so nas na-

prapravljajo v tem oziru še korak naprej. V kratkem bodo opremljene za oddajo mleka potrošnikom izključno v steklenicah, ker je to najbolj higienično in je tudi najboljše jamstvo za kakovost.

KAKO POVEČATI POTROŠNJO

Naša najvažnejša naloga pa je zdaj, da s povečano potrošnjo mleka dohitimo rastočo proizvodnjo, kajti nikakor ne smemo dopustiti, da bi težave pri umočevanju zavirale nadaljnji napredek mlekarstva. Potrošnja mleka je v naših mestih, kakor tudi v industrijskih središčih še zelo majhna, saj doseže v Ljubljani dnevno komaj 0,2 litra povprečno na prebivalca, in to čeprav spada Ljubljana med jugoslovanska mesta z najnižjo ceno mleka. V državah z

Proizvodnja mleka je toliko narasla, da si zlasti »Ljubljanske mlekarne« prizadevajo na različne načine, kako bi pridobile vedno več prijateljev zdravilne pijače. Tako so minulo nedeljo v Domu Maksa Perca po kinopredstavi povedali nekaj misli o zdravilni vrednosti mleka, potem pa pionirje pogostili s čokoladnim mlekom »Tinka« in sirom. Vidimo, da je šla mladim okusna pijača zelo v slast. Zdaj komaj čakajo drugih mlečnih izdelkov, zlasti še mlečnega sladoleada.

deloma nepripravljene. Zato mleko navidez preostaja. Mlečnost krav se je ponekod sicer doignila, v povprečju pa še vedno ni velika. Naraščanje tržnih presežkov je predvsem posledica boljše organizacije odkupa. V kranjskem okraju na primer so leta 1954 odkupili vsega 4,73 milijona litrov mleka, predlanskim 5,31, lani pa že 7,36 milijona litrov. K povečanju tržnih presežkov so bistveno pripomogli tudi novi sodobni mlekarški obrati, ki smo jih zgradili v Murski Soboti, Novem mestu, Dekanih, Sežani, Kobaridu in Ljubljani.

Novi ljubljanski mlekarji je naloženo, da odkupuje vse tržne presežke v okraju; razen tega odkupuje mleko še v Kočevju, da pomaga omiliti težave v tem okolišju, kjer povzroča enovčenje presežkov največ skrbi. Leta 1954 so Ljubljanske mlekarne odkupile 6,37 milijona litrov mleka, predlanskim 7,25 in lani 8,83, letos pa računajo z odkupom skoraj 11 milijonov litrov, saj so že v prvih štirih mesecih presegle lanski odkup za skoraj milijon litrov. Seveda pa morajo v Ljubljanskih mlekarnah čedalje več mleka predelati v mlečne proizvode, ker se potrošnja le polagoma dviga. Medtem ko je lani v kritičnem zimskem razdobju januar-april ostalo Ljubljanskim mlekarnam za predelavo le slabih 6% mleka, so morali letos v istem razdobju predelati 25%. Seveda pa ne more biti naloga Ljubljanskih mlekarn, da predelujejo čimveč mleka v mlečne izdelke. Predelovalce naj bi le toliko mleka, kolikor je to nujno potrebno, da izravnavajo nihanje v potrošnji konsumnega mleka. Spričo visokih stroškov prevoza mleka bi kazalo predelovati mleko v mlečne izdelke predvsem v proizvodnih področjih, ker je mnogo ceneje prevažati maslo in sir kakor pa mleko. Državno kmetijsko gospodarstvo v Kočevju se že dolgo bori za to, da bi dobilo sredstva za gradnjo nujno potrebne mlekarne. Zdaj kaže, da bo naposled le dobilo potrebnih 80 milijonov dinarjev. Nujna pa je tudi zgraditev mlekarne na Jesenicah in povečanje zmogljivosti škofjeloške in kranjske mlekarne.

KAKOVOST SE STALNO ZBOLJSUJE

Za potrošnika je zlasti razveseljivo, da se stalno izboljšuje tudi kakovost mleka. Zadoštna preskrbljenost omogoča zdaj strožno kontrolo pri odkupu in na terenu, k zboljšanju kvalitete pa bistveno prispeva tudi boljše tehnična oprema mlekar in zbiralnic mleka. Ljubljanske mlekarne

razvitem mlekarstvom je spretna propaganda mnogo pripomogla, da se je potrošnja mleka dvignila. Tudi pri nas bi morali stalno opozarjati potrošnike, da je mleko najbolj zdrava hrana zlasti za mladino in najboljše okrepilo za odraslega.

Drugo vprašanje se tiče predelave. Mlečni izdelki so v primeri s ceno mleka predragi in tudi kakovostno ne ustrezajo. Zdaj skušamo mlečne izdelke izvažati. Odprli smo izvoz masla v Italijo in zdaj maslo na domačem trgu deloma celo primanjkuje. Skušamo tudi izvažati sir, toda tu ne bomo uspeli tako dolgo, dokler ne bomo imeli dovolj sposobnih sivarjev ter kakovostnega in standardiziranega blaga. Nujno potrebno so nam predpisi o standardih, ki nam bodo povedali, kakšna mora biti na primer kakovost trapista, koliko maščobe mora vsebovati in v kakšnih oblikah naj se izdeluje. F. S.

DELAVSKI SVETI eden najmočnejših činiteljev

TEZE O DELAVSKEM SAMOUPRAVLJANJU V JUGOSLAVIJI

ki prispevajo k postopnemu odpravljanju nasprotij med intelektualnim in fizičnim delom

(Nadaljevanje s 1. strani)

DOSEDANJE IZKUŠNJE V SISTEMU DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA

Minulo sedemletno obdobje delavskih svetov pomeni obdobje, v katerem so se delavski sveti uveljavili. To potrjuje neprestano naraščanje proizvodnje narodnega dohodka zlasti od leta 1952. V zadnjih šestih letih se je industrijska proizvodnja povečala na leto povprečno za 12%, vtem ko se je blagovni promet povečal za več kot 80%. Hkrati je začela naraščati tudi delovna storilnost, stabilizacija trga pa se zrcali v čedalje večjih zalozah industrijskega blaga in povečanju izvoza, zlasti izdelkov visoke obdelave. Iz leta v leto se boljša strokovna usposobljenost ljudi, zaposlenih v

gospodarstvu, tako da je število visokokvalificiranih delavcev naraslo od 38.000 v letu 1951 na 114.000 v lanskem letu.

Zanimanje delavcev za delo organov upravljanja, povečanje odgovornosti in nadzorstva nad njihovo dejavnostjo dokazuje tudi zamenjavanje in odstavitev posameznih članov delavskih svetov, upravnih odborov in direktorjev. V enem letu so v kakih 600 anketiranih podjetjih odstavili posamezne člane delavskih svetov v 28% podjetij, člane upravnih odborov v 19%, direktorjev pa v 8% podjetij.

Delavsko samoupravljanje so uvedli v najtežavnih letih našega gospodarstva. To je bilo hkrati obdobje, ko so preizkušali nova načela gospodarskega sistema. Izkušnja je pokazala, da so bili delavski sveti najbolj dejavni nosilci globokih sprememb

v našem gospodarskem sistemu, vplivali so na razvijanje socialistične zavesti delavskega razreda in na oblikovanje novega odnosa delavskega razreda do skupnosti.

Uspeh delavskega samoupravljanja potrjuje dejstvo, da brez delavskih svetov ne bi bilo moč spodbuditi in pritegniti celotnega delavskega razreda k temu, da bi dosegli velike gospodarske uspehe. Delavski sveti so omogočili, da so se zmogljivosti našega gospodarstva v vsej moči pokazale in da so prišle do izraza organizatorske sposobnosti ter zmogljivosti upravljanja in ustvarjalnost delavskega razreda. Dosedanja izkušnja je pokazala, da so delavski sveti zares postali najboljša šola socialistične zavesti delavskega razreda.

Delavski sveti v večjih industrijskih podjetjih so imeli zanesljivejše uspehe in so boljše urednicvali svoje pravice kot pa delavski sveti v majhnih podjetjih. V dosednji praksi delavskega upravljanja so bili tudi nekateri negativni pojavi, katerih pa je bilo v sistemu administrativnega upravljanja neprimerno več. Sistem delavskega samoupravljanja jih sam odkriva in omogoča uspešnejši boj proti njim.

DRUŽBENO-EKONOMSKI ODNOSI IN DELAVSKI SVETI

Teze poudarjajo tudi, da je bil dosedanji razvoj socialističnih družbeno-ekonomskih odnosov velike važnosti za razvoj delavskih svetov, za podpiranje vloge delavskega razreda v neposrednem upravljanju in za svobodno razvoj socialističnih sil.

Delavski sveti so močan politični činitelj socializma in hkrati s komunami in celotnim sistemom, ki raste iz delavskih svetov in komun, ustvarjajo podlago za čedalje bolj svobodne odnose med ljudmi.

Na koncu je rečeno, da so delavski sveti eden najmočnejših činiteljev, ki prispevajo k postopnemu odpravljanju nasprotij med intelektualnim in fizičnim delom, kakor tudi, da pomenijo eno glavnih spodbud za to, da so delavci čedalje bolj zainteresirani na usposabljanju in strokovnem izpopolnjevanju. Sistem delavskega samoupravljanja vpliva ne le na krepitev vloge delavskega razreda kot političnega, družbenega in proizvajalnega, marveč tudi kot kulturnega činitelja socializma.

Z OBČNEGA ZBORA DRUŠTVA OTROŠKIH NEGOVALK LRS

Razvoj je prerasel naziv otroška negovalka

Ljubljana, 9. junija. Danes je bil v otroški kliniki in Ljubljani tretji redni občni zbor Društva otroških negovalk.

Otroške negovalke v naši republiki so se na marsikaterem delovnem mestu doslej že zelo dobro obnesle. S tečaji in drugim dopolnilnim znanjem, ki jim ga posredovalo njihovo agilno društvo ter s praktičnimi izkušnjami so dosegle tako strokovno višino, ko se naziv otroška negovalka zdi v resnici prenostranski. Na občnem zboru so predlagali naziv otroška sestra. Toda ne gre za naziv. Strokovno usposobljenost številnih otroških negovalk in hkrati dejstvo, da nam zelo primanjkuje srednjega medicinskega osebja, pač opravičuje njihovo težnjo, da bi se slej ko prej uvrstile v srednje zdravstveno osebje.

Občni zbor se je ponovno odločno zavzel tudi za to, da bi se sedanja dvoletna šola za otroške negovalke razvila v tri ali štiritletno šolo z enotnim učnim programom v zveznem merilu ter da se kot dodatna obvezna predmeta uvedeta tudi psihologija in en tuji jezik. — Doslej je to občutno vrzel dopolnjevalo društvo v vsakoletnimi tromesečnimi tečaji, ki so obsegali predavanja o etiki medicinske sestre, o mentalni higieni, o prehrani otrok, zdravljenju akutnih otroških bolezni in poškodb. Ta prizadevanja društva pa seveda ne morejo v celoti zadostiti vsem strokovnim zahtevam nadaljnjega razvijanja te pomembne zdravstvene stroke. Občni zbor je ponovno poudaril še neko drugo vprašanje: navzile ustreznih šolskih izobrazbi in obvezni praksi so otroške negovalke danes uvrščene v nižje plačilne razrede kot ustrezno osebje z isto kvalifikacijo v administraciji.

NAZIVI ZA EKONOMISTE

Občni zbor Zveze ekonomistov Slovenije je sprejel sklep, da je treba podvzeti razne ukrepe za določitev nazivov diplomiranih ekonomistov in absolventov ekonomskih srednjih šol. Sedanje stanje spravlja ekonomiste v nenehak položaj z drugimi poklicji, predvsem glede njihove vloge v našem gospodarstvu in priznavanju njihove storilnosti. Če so za druge poklice važni nazivi, velja podobno tudi za ekonomiste. In sicer naj bi določili posebne nazive za akademike ter za absolvente ekonomskih srednjih šol. Za zadnje bi morda ustrezn naziv ekonomski tehnik.

Ob zaključku so izvolili novo predsedstvo, ki je za dva člena večje od dosedanjega, da bi laže opravljalo vse naloge in bi bolje povezovalo društva iz vseh krajev Slovenije. P.

DNEVNIK

CK LMS PRIREJA, kakor prejšnja leta, tudi letos odprte mladinske seminarje. Leti so namenjeni vsem mladim ljudem, ki se žele globlje seznaniti s problemi naše socialistične izgradnje oziroma z mednarodnim socializmom. Seminarji bodo v Bohinju, njegovi udeleženci pa bodo imeli na razpolago knjižnico, čitalnico in kino.

MEDNARODNI ŠTUDENTSKI TAVOR bodo odprli 15. junija v Ankaranu. V prvi izmeni bodo taborili novomeški pionirji, naslednje mesece pa se bodo srečavali v taboru študente iz vseh koncev sveta, ki so se namenili preživeti počitnice v Ankaranu.

POSKUSNO SREDIŠČE ZA ELEKTRIFIKACIJO VASI so včeraj odprli v vasi Jarmanovci pri Dolnji Satorni v Sumadiji. Otvoritev so se udeležili domači in tuji znanstveniki — udeleženci beogradskega zasedanja Svetovne konference za energijo. Uvodno besedo pri otvoritvi je imel član Zveznega izvršnega sveta Slobodan Penčić.

VČERAŠNJI MOSKOVSKI ČASNIKI so poročali, da je izšel 38. zvezek zbranih del Vladimira Iljiča Lenina. Ta zvezek je pomemben zato, ker so v njem številna Leninova dela, ki doslej niso bila publicirana.

SLAVNOSTNO KOSILO V ČAST DELEGACIJI ROMUNSKÉ PRAVOSLAVNE CERKVE je včeraj priredil patriarh srbske pravoslavne cerkve g. Vikentije. Kosilu so prisostvovali tudi sekretar Zveznega izvršnega sveta Veljko Zerković, član ZIS Velimir Stojnić, državni podsekretar za zunanje zadeve Dobrovič Vidčič, član Zvezne komisije za

verska vprašanja Milivoje Urošević in drugi.

LAZAR KOLIŠEVSKI se je udeležil posvetovanja aktivnih komunistov kratovske občine pri Kumanovem. V svojem daljšem govoru je poudaril, da je v kmetijstvu Makedonije še zmeraj osnovna naloga, da spremeni svoje strukturo, ki je ni moč ostvariti brez socialističnih odnosov na vasi. Nadalje je dejal, da se je narodni dohodek v makedonskem kmetijstvu leta 1955 zvišal za 11 milijard dinarjev, vtem ko je lani vzlic suši še nadalje narasel za 9 milijard dinarjev.

VELIKO ZANIMANJE TUJEGA TISKA ZA KONGRES DELAVSKIH SVETOV JUGOSLAVIJE kažejo dopisniki velikih svetovnih časopisnih agencij, saj se jih je doslej že 20 prijavilo odboru za sklicanje kongresa.

KAKIH 340 MILIJONOV DINARJEV bomo letos porabili za obnovo in izgradnjo luk na Severnem Jadranu. Dve sto milijonov dinarjev bo za obnovo največjega luškega objekta v naši državi — »Petar Dražin« v reški luki. Delo na okrog 1780 m dolgem objektu se je že začelo. Letos nameravajo tudi obnoviti in urediti pristanišča v Koprnu, Novem gradu, Pulju, Vrsaru, Medveji, Crikvenici, Malem Lošinjju, Senju, Karlobagu, Cresu, Novalji, Izoli itd.

OSNUTEK NACRTA ZA PREKOP DONAVA—TISA—DONAVA bodo dnevi revidirani, s čimer bodo dobili podlago za projekantske rešitve vseh podrobnosti tega hidro sistema. Menijo, da je nujno potrebno sprejeti posebni zakon o izgradnji prekopa, ker je treba imeti ta objekt za gradbeni objekt.

SKUPŠČINA ZVEZE EKONOMISTOV ZAKLJUČENA

Izpopolnjevanje sistema tržnega gospodarstva

Zaključki, ki so jih sprejeli, naj bi bile splošne smernice, ne pa konkretni sklepi

Maribor, 9. junija. — V včerajšnji obsežni in vsestranski razpravi na letni skupščini Zveze ekonomistov Slovenije o ustvarjanju in razdeljevanju dohodka gospodarskih organizacij ter narodnega dohodka so danes sprejeli ustrezne zaključke. V njih so poudarili, da je osnovni pogoj za gospodarski razvoj povečanje delovne storilnosti.

Temu namenu mora služiti tudi razdeljevanje narodnega dohodka, ki mora spodbujati tako posamezne proizvajalce kakor tudi gospodarske organizacije. Gospodarske organizacije naj se v svojem poslovanju čimbolj osamosvojijo in področje odločanja delovnih kolektivov naj se razširi. Prepusti naj se jim takšen del dohodka, ki bo ustrezal vloženemu delu ter funkciji, ki jo morajo kolektivi opravljati. Za ureditve tega je treba omogočiti realni rentabilnostni račun, za katerega je bilo v razpravi danih več predlogov. Razdeljevanje dohodka v gospodarskih organizacijah naj bi bilo v celoti prepuščeno delovnim kolektivom. Vse to je moč uresničiti z izpopolnjevanjem našega sistema tržnega gospodarstva.

Čeprav je bil letni zbor mnenja, da je razdeljevanje dohodka eno najvažnejših vprašanj, je hkrati poudaril tudi pomembnost

drugih vplivov za doseglo osnovnega cilja. Ker pa so bila mnenja delegatov in gostov v mnogih vprašanih deljena, veljajo zaključki samo kot nekakšne splošne smernice in ne kot konkretni sklepi.

V DRUŠTVA PRITEGNITI VSE EKONOMISTE

Na občnem zboru so danes razpravljali tudi o organizacijskih vprašanjih. V Sloveniji imamo 11 društev ekonomistov s 1380 člani. Mnogo diplomiranih ekonomistov in absolventov ekonomskih srednjih šol pa še ni vključenih, temveč se po končani šoli udeležujejo le v praktičnem delu. Društva morajo pritegniti vse take ekonomiste.

Ker so v ostalih republikah ustanovili samostojna društva računovodij in knjigovodij, so razpravljali, kakšno stališče naj bi zavzeli slovenski ekonomisti. Zedinili so se, da je koristno, če

se računovodje in knjigovodje ne odcepijo od sedanjih društev, v katerih že imajo svoje sekcije, kot sekcije pa se lahko povezujejo med seboj v republiškem merilu in z društvi računovodij v ostalih republikah.

Občni zbor Zveze ekonomistov Slovenije je sprejel sklep, da je treba podvzeti razne ukrepe za določitev nazivov diplomiranih ekonomistov in absolventov ekonomskih srednjih šol. Sedanje stanje spravlja ekonomiste v nenehak položaj z drugimi poklicji, predvsem glede njihove vloge v našem gospodarstvu in priznavanju njihove storilnosti. Če so za druge poklice važni nazivi, velja podobno tudi za ekonomiste. In sicer naj bi določili posebne nazive za akademike ter za absolvente ekonomskih srednjih šol. Za zadnje bi morda ustrezn naziv ekonomski tehnik.

Ob zaključku so izvolili novo predsedstvo, ki je za dva člena večje od dosedanjega, da bi laže opravljalo vse naloge in bi bolje povezovalo društva iz vseh krajev Slovenije. P.

Kulturne VESTI

LJUBLJANSKA OPERA IN BALET BOSTA GOSTOVALA V NEMCIJI

Kakor poroča Jugopres, bosta ljubljanska Opera in balet sodelovala letos poleti na tradicionalnem festivalu v Passau v Zahodni Nemčiji. Prvo predstavo na tem festivalu bo imela ljubljanska Opera 12. avgusta. Uprizorili bodo balet »Ohridska legenda« srbskega skladatelja Stevana Hrtstića. Delo je že več let na repertoarju ljubljanske Opere, sodi pa nedvomno med najboljše jugoslovanske baletne dela. V nadaljnjih šestih dneh, kolikor bodo ljubljanci še gostovali v Nemčiji, se bodo predstavili še z baletom P. I. Čajkovskega »Labodje jezero« in z operama »Othello« Giuseppe Verdija in s »Prodano nevesto« Bedřicha Smetane. Vodstvo ljubljanske Opere se pogaja še za gostovanje ansambla v Münchenu.

NOVA PUBLIKACIJA O JUGOSLOVANSKIH PRIPOVEDNIKIH

Jugoslovanska komisija za kulturne stike s tujino je izdala tretji zvezek izbora novel najznajljivejših jugoslovanskih sodobnih piscev. Publikacija, ki je tiskana v angleščini, je namenjena tujim bralcem, ki se zanimajo za razvoj jugoslovanske literature. S posameznimi odlomki, biografskimi in bibliografskimi podatki kakor tudi s fotografijami so v knjigi predstavljeni naslednji jugoslovanski književniki: Veljko Petrovič, Ivo Andrić, Vladan Desnica, Vjekoslav Kaleb, Ranko Marinković, Branko Čopić, Ciril Kosmač in Blaže Koneski.

PINA CARMIRELLI V LJUBLJANI

Drevi bo nastopila v dvorani Slovenske filharmonije na solističnem koncertu znana italijanska violinistka Pina Carmirelli. Umetnica, ki je nedavno gostovala po Ameriki, zahodni Evropi in Skandinaviji, prihaja v Ljubljano po koncertu v Beogradu, kjer je nastopila skupaj s pianistom Marjanom Lipovškom. Tudi drevi jo bo pri klavirju spremljal naš znan pianist in skladatelj. O njenem beogradskem sonatnem večeru piše kritik D. Colić nadse pohvalno in hvali zlasti izrazito muzikalnost, toplino in originalnost interpretacije izvajanih del.

DVA NOVA FILMA »VARDAR FILM«

Makedonski »Vardar film« bo poslal na letošnji puljski festival dva svoja filma in to celovečerni igrani film »Mali človek«, katerega premiero pričakujejo te dni v Skoplju in v Beogradu. Film je režiral Zika Cukulić. Poleg tega bo makedonsko filmsko podjetje konkuriralo na festivalu s svojim filmskim omnitbusom, ki ga sestavljajo trije kratki igrani filmi: »Sonce za rešetkami«, ki ga je režiral znani pisatelj Slavko Janovski, »Upor lutk« v režiji Dimitrija Osmanlija in »Darilo vselega pleskarja« (režiser Dmtitar Kjostarov).

DO SEDAJ SAMO ŠEST FILMOV PRIJAVLJENIH ZA PULJ

Kljub temu, da je samo šest tednov do jugoslovanskega filmskega festivala v Pulju, vendar še sedaj ni znano, katere jugoslovanske filme bodo pravzaprav predvajali na tem festivalu. Do sedaj so prijaviteli sodelovanje samo »Vardar film«, beogradski »UFUS«, »Lovčen film« in »Bosna studio« iz Sarajeva. »Avala film«, zagrebški »Jadrani film« — po nekaterih podatkih hkrati Zagrebčanji sodelovali s tremi filmi — in slovenski »Triglav film« še niso prijaviteli svojih filmov, kljub temu, da tako prireditelji festivala kakor imenovana filmska podjetja računajo z udeležbo. Za sedaj so znani naslednji filmi, ki jih bodo predvajali v Pulju: »Zenica«, in »Mihajlo Strogov« (UFUS), »V mreži« (Lovčen film), »Tuja zemlja« (Bosna-studio), in dva makedonska filma.

DELA B. NUSICA V SOVJETSKI ZVEZI

Po podatkih, ki jih objavlja moskovski gledališki časopis »Teater«, sodi komedija Brantislava Nušiča »Dr.« med dela, ki jih zelo pogosto uprizorjajo v SZ. To Nušičevo komedijo že dalj časa uprizorjajo v Moskvi Malo gledališče Aleksandra Sergejeviča Puškina. Tudi statistika o obisku kaže, da so predstave Nušičeve komedije dokaj obiskane. Izmed 17 del, kolikor jih je na repertoarju moskovskega Malega gledališča in kolikor so jih do sedaj uprizorili, je bila komedija »Dr.« po obisku na petem mestu, med deli tujih piscev pa celo na drugem, takoj za Shakespearom.

Premostljiv prepad

Pridobitve človeštva niso in ne morejo biti last samo ene države ali omejenega kroga držav. Generacije znanstvenikov z vseh kontinentov so si dan dan po prizadevale, da bi osvojele jedrsko energijo in proces avtomatizacije. Težnja za odkritjem in izkoriščanjem dotlej neznanih sil je razdelila nacionalne meje in združila plemenite napore, da bi ustvarili neslutene perspektive za vse.

Splošni družbeni rezultati kaže močno tendenco k čedalje čvrstnejšemu povezanosti sveta v enotno celoto. Dežele, področja in kontinenti postajajo vse bolj odvisni med seboj. Nič ne more odvisnosti samemu sebi. Razvoj proizvodnih sil vodi k podizanju ograj in premovalnih blokovskih jarkov, ker rasti, ki je dobila močan impulz z novimi znanstvenimi pridobitvami, ne dopušta nobenih omejitev. Sodelovanje je nujno. Svet pa je žal še vedno razdeljen.

Prepad med gospodarsko razviti in nerazviti deželami je ena od osnovnih napetosti današnjega sveta. Za mednarodno napetostjo čista ekonomska neenakost, ločenost. Premostiti ta prepad pomeni poskati korenine stalne in grožnje nevarnosti. Mednarodno sodelovanje je ziva potreba dobe, ki se začelja.

Ze od nekdanj ta problem zavzema milij učencakov in veže nase delo politikov. Obščloveski in praktični razlogi narekujejo, da je treba problem rešiti. Ali smemo dopustiti, da ljudje na eni strani zemeljske krogle umirajo v bedi, medtem ko na drugi strani med čerjo brano v morje. Ali je lemež še vedno lahko znamenje dobe, ki jo karakterizira sproščanje jedrske energije. Pomot je nikoli ni dobila globljeja in pomembnejšega smisla, kakor v tem primeru. To ni le potreba zaostalih, temveč tudi korist razviti. Naprednejšim deželam so potrebna nova tržišča, možnosti njihovega gospodarskega razvoja so prerale nacionalne okvire in povečale potrebe izvoza.

Toda ogromni predeli sveta ne morejo biti na sedanjih stopnjah razvoja — absorpirati tega presežka zaradi nizke produktivnosti dela, nizke organske sestave kapitala in slabe kupne moči prebivalstva. Pomot potrebujejo v interesu enih in drugih.

Ni moč reči, da sredstva nič ne odteka v gospodarsko slabše razvite področja sveta. Toda kako, po katerih kanalih? Desetletnico Marshallovega načrta za pomoč Evropi proslavljajo v času, ko je Eisenherjerjeva doktrina stopila na odru. Bliznjega vzhoda. Kolonialne sile pomagajo svojim čezmorskim

posostvom, toda po načelu — kakor je rekel bivši francoski ministrski predsednik Mendés-France: dati malo, dobiti veliko (britanski laburisti ugotavljajo, da je beda posledica take politike). Sovjetska zveza se v praksi poslužuje dvostranskih dogovorov, vendar v načelu priznava potrebo po širših mednarodnih sporazumih. Pomagajo, toda razem redkih izjem že vedno ne po dejanskih potrebah in največkrat v omejenih zaprtih krogih dežel.

Dve tendenci je lahko videti: prvo, da morajo razvite dežele nasproti nerazviti predvsem voditi interesi domačih poslovnih krogov in potrebe njihove, na izključen način pojmovane nacionalne politike, kar v bistvu vodi k ohranitvi neskladja med razviti in nerazviti deželami. In druga — ki tiči v prizadevanjih, da bi v okviru OZN s pomočjo posebnega sklada začeli mednarodno sodelovanje na demokratičnih načelih in po objektivnih ekonomskih merilih ter upoštevaje gospodarsko in politično neodvisnost vsake dežele. Male in srednje države so poborniki takšne pomoči in pristopi javnega finansiranja prek mehanizma OZN.

Na zadnjem zasedanju je Generalna skupščina potrdila svojo namero, da ustanovi poseben sklad OZN za gospodarski razvoj nerazviti dežel in je naročila specialnemu odboru, da pripravi načrt statuta sklada. Ideja o skladu se je rodila že pred leti, vendar ni bila uresničena zaradi nasprotovanja nekaterih velesil. Ustanova ne more začeti poslovati, ker ji manjka 100 milijonov dolarjev. V svetu, ki troši milijarde dolarjev, ni moč najti 100 milijonov!

Na zboru energetikov, ki te dni zaseda v našem glavnem mestu, se je ponovno okrepila ideja o skladu, ker so znanstveniki uvideli, da je razne vire energije in pridobitve človeškega genija moč najuspešneje uporabiti s pomočjo široko zasnovanega mednarodnega sodelovanja. OZN je najboljši okvir za razvoj takega sodelovanja.

»Vsako razširjenje proizvodnje je rodilo nova izkustva, nove vidike in nove potrebe,« je rekel tvariš Kardelj učencem, zbranim v Beogradu. Naša doba, ki je obeležuje revolucionarne pridobitve — jedrska energija in avtomatizacija, je rodila potrebo, da premostimo prepad med razviti in nerazviti deželami. Z razširjenjem sodelovanja na tem področju bi se zožilo nasprotje, ki deli svet, in močno okrepila osnova mira.

Dragoljub Traflovič

V sredo v Nevadi nova jedrska eksplozija

Las Vegas, 9. jun. (AP). Ameriška komisija za atomsko energijo je davi objavila, da bo četrta poskusna eksplozija jedrske bombe v puščavi Nevada opravljena v sredo. Prej so računali, da bo eksplozija v torek. Odložili so jo zato, da bi strokovnjaki imeli več časa za tehnične priprave.

Bevan jeseni v SZ

London, 9. jun. (AFP). »Sunday Times« poroča, da bo vodja levega krila britanske laburistične stranke Aneurin Bevan v septembru potoval v Sovjetsko zvezo. Na obisk sta ga povabila ministri predsednik Bulganin in prvi sekretar KPSZ Hruščev. »Sunday Times« pravi, da se bo ob tej priložnosti najbrž ustavil tudi na Poljskem.

OB KODIFIKACIJI MEDNARODNEGA JAVNEGA PRAVA

Enakopravnost narodov

terja tudi novo vsebino in obliko v mednarodnih stikih

(OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA)

Zeneva, 9. jun. Ze poldrugi mesec dela v palači narodov v Zenevi komisija OZN za kodifikacijo in progresivni razvoj mednarodnega javnega prava. Komisija, ki šteje 21 najbolj znanih svetovnih pravnikov, je bila izvoljena na zadnjem zasedanju Generalne skupščine OZN na podlagi osebnih kvalifikacij posameznih izvedencev.

Razen Avstrijca Ferdinanda Rosa, sovjetskega profesorja Tunkina, italijanskega strokovnjaka Aga in pravnikov svetovnega slo-

vesa je v komisiji tudi beograjski profesor dr. Milan Bartoš. V delu komisije sodelujejo prvokrat enakopravno tudi pravniki nekaterih azijskih in afriških dežel, ki doslej niso mogli priti do izraza na kakršnihkoli mednarodnih pravnih forumih.

Običajno obsežni strokovni nazivi posameznih točk dnevnega

dopolnilni predlog, ki priporoča posameznim vladam, da same izenačijo stopnji veleposlaništev in poslanistev. Vse kaže, da bo sprejeta tudi pobuda, naj bi se pravica imunitete razširila tudi na druge uslužbence tujih predstavništev, ne le na diplomatske.

Države bodo lahko po prvem besedilu kodifikacije pravic diplomatskega občevarja omejele

ZDAJ PRIMER JOHN COGLEJJA

MALO DRUGAČE

a vendar podobno kakor pri Millerju

New York, 9. jun. (Tanjug). Odbor Predstavniškega doma za protiameriško dejavnost, na katerega zahtevo je federalno sodišče v Washingtonu nedavno proglasilo pisatelja Arthurja Millerja za krivega, češ da je »žalil Kongres, ker ni hotel izdati imen ljudi, s katerimi se je baje udeležil komunističnega sestanka.« V podobnem primeru začel kampanjo proti znanemu publicistu Johnu Cogleju.

Cogley je približno pred dvema letoma objavil dve obširni knjigi dokumentov, v katerih je

na podlagi razgovorov z mnogimi ljudmi ostro obsodil delovanje predstavniškega odbora ter sestavljanje »crnih list« v radijski, televizijski in filmski industriji. Na predhodnem zaslišanju je predsednik odbora demokrat Walter v zlic nasprotovanju članov odbora za protiameriško dejavnost zahteval od Coglejja, naj pove imena ljudi, ki so mu dali informacije, na podlagi katerih je obsodil delo odbora. Kakor Miller tako je bil tudi Cogley pripravljen dati vse podatke o sebi in svoji politični preteklosti, ni pa hotel izdati imen ljudi, ki so mu dali podatke.

»Washington Post« je pohvalila Coglejjeve stališče v obrambi »starih in globoko zakoreninjenih tradicij ameriškega novinarstva, da čuva vire zaupanih informacij kot vprašanje časti« in piše, da so dali Cogleju podatke večina novinarji in igralci, ki so imeli prav, ko so zahtevali anonimnost iz »strahu pred maščevanjem odbora za protiameriško dejavnost.« Casnik trdi, da odboru za njegovo zakonodajno delo sploh ni potrebno, da dožene vire informacij, in izraža prepričanje, da bo Cogley vztrajal pri svojih načelih. »Odbor pa bo lahko izpričal svoj amerikanizem, če bo spoštoval ta načela.«

V nasprotju z Millerjevim primerom, za katerega se tisk in javnost nista kaj prida zavzela, obsojajo napad na Coglejja mnogi člani samega odbora in nedvomno ga bo podprl tudi tisk, katerega koristi bi lahko bile tokrat prav tako ogrožena.

Zahodnonemško oboževanje: pred dnevi je bila parada lovcev FF84.I, ki so jih Zahodni Nemčiji v okviru Atlantske zveze dobavile ZDA

reda skrivajo večkrat diskusijo, ki je zanimiva tudi za širšo javnost. Včeraj je bil n. pr. dosežen sporazum o »prvem besedilu« kodifikacije pravic diplomatskega občevarja, privilegijev in imunitete. Besedilo bo dostavljeno vsem članicam OZN. Po njihovih pripombah in priporočilih Generalne skupščine bodo strokovnjaki na svojih sestankih upoštevali in dali končno obliko temu mednarodnemu instrumentu.

Z večino glasov so predlagali, da bi priznali vsaki deželi pravico, da v primeru potrebe odprta pošiljke, poslana tujim diplomatom na njenem ozemlju. Papirjev in pisem ne bo dovoljeno odpirati. Ta ostanejo zapечатena. Pri odpiranju diplomatske priljage bo moral biti obvezno navzoč šef predstavništva, ki mu je pošiljka namenjena, kakor tudi šef protokola dežele, ki jo odpira.

Zavržen je bil predlog, da bi se v mednarodnih odnosih posamezne dežele izenačile, in sicer tako, da bi ukiniteli stopnje diplomatskih misij. Sprejet pa je bil

številu osebja inozemskih predstavništev, toda samo pod pogojem, da s tem ne bodo zašle v diskriminacijo. Značilno je, da so bili predstavniki velikih dežel proti temu.

Predlagano je bilo, da državam ni treba akreditirati posameznih diplomatskih uslužbencev določene vrste na pr. tiskovnih atašeev, toda v tem primeru tudi same ne morejo poslati diplomatskih uslužbencev take vrste v tujino.

Ni moč reči, kako bodo posamezne vlade reagirale na te predloge, med katerimi nekateri prekinjajo dolgoletno prakso, dejstvo pa je, da prihaja vse bolj do izraza pojmovanje, po katerem progresivni razvoj mednarodnega javnega prava ne sme biti ovrhan »po tradicionalnih pravicah« — tudi na tako delikatnih področjih, kaor so diplomatski privilegiji. Ideja enakopravnosti vseh narodov terja nove oblike in novo vsebino v mednarodnih odnosih

D. Jakšič

Nove metode v delu

Komunistične zveze mladine na Kitajskem

Peking, maja deset dni je trajal tretji kongres Nove demokratične zveze mladine Kitajske. To je najbolj napredna in najbolj množična mladinska organizacija Kitajske. Če bi jo hoteli kratko karakterizirati, bi rekli, da je bil kongres delovno zasedanje v pravem pomenu besede. Na njem niso dosti govorili o dosežkih njih uspehih, čeprav so nedvomni in veliki, marveč predvsem zelo odkrito o perečih problemih in tekočih nalogah. Sklenili so spremeniti ime organizacije, ki se bo imenovala odslej Komunistična zveza mladine Kitajske. Spremenili so tudi njena pravila in določili glavne naloge: delati, učiti se in krepiti enotnost mladine.

Kongres je sprejel nekatere spremembe v dosedanjem statutu, ki se razen na ime nanašajo tudi na sprejem v članstvo, na kaznovanje itd. Najpomembnejše pa so spremembe, katerih namen je razširiti demokratizem v mladinskih organizacijah. V statutu je rečeno, da morajo organizacije vseh stopenj razvijati polno demokracijo in v praksi zagotavljati članom demokratične pravice. Vsi vodilni organi morajo nenehoma poslušati pripombe nižjih organov in članov in jih podrobno obravnavati. Nekateri mladinci se še zdaj niso otrešli ostankov starih nazorov, da je delo nekaj ponižujočega, in zato

nočejo biti delavci. Zato je prva in najvažnejša naloga vzgajati mladino v delovnem duhu. Druga naloga mladinske organizacije je proučevati marksizem-leninizem. Mladina se mora učiti od starejšega rodu revolucionarnega duha. Ideološka vzgoja mora biti tesno povezana s sedanjim položajem na Kitajskem. Krizanje različnih mnenj je treba obravnavati v svobodni razpravi. Tretja glavna naloga kitajske mladine je utrjevati enotnost. Samo strnjena mladina, vzgojena v duhu marksizma-leninizma, bo kos važnim nalogam, ki jo čakajo na področju politične, gospodarske in kulturne izgradnje dežele. Zato mora mladina budno paziti na vse pojave, ki bi utegnili omajati njeno enotnost. Zato se mora dosledno in odločno boriti proti vsemu, kar jo od te odvrača.

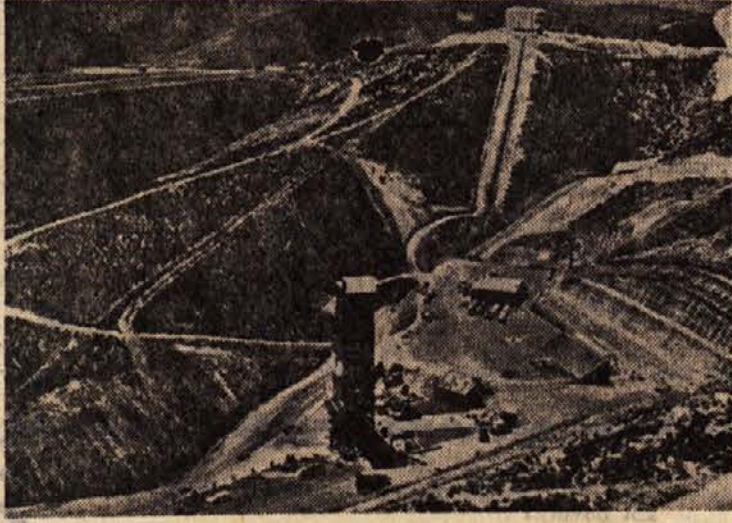
Kongresa v Pekingu se je udeležilo nad 1400 delegatov, navzoči pa so bili tudi predstavniki iz 15 drugih dežel, med njimi delegat Jugoslavije, ki so ga pred njegovim govorom in po njem zelo tople pozdravili.

Organizacija deluje že osem let. Ob prvem kongresu leta 1949 je imela samo 190.000 članov. V boju zoper kontrarevolucijo pa se je prekalila in pomnožila število članov, tako da jih je imela ob drugem kongresu že blizu 10 milijonov, zdaj pa jih šteje skoraj 24 milijonov. Všteta je tudi mladina 45 nekitajskih narodnostnih skupin. Od ustanovitve do konca leta 1955 je prestopilo iz vrst te organizacije v KP Kitajske 2,8 milijona članov.

Tudi Partija je na kongresu izrazila visoko priznanje svojih mladinskih organizacij, ki je vneto sodelovala in se sodeluje v boju za demokratično in socialistično revolucijo na Kitajskem. S tem je dobila priznanje sploh vsa mladina na Kitajskem. Sto milijonov deklet in fantov dela v kmetijstvu, 10 milijonov v industriji, nad 6 milijonov v kulturnih in prosvetnih ustanovah ter trgovini, 6 milijonov se jih uči na srednjih in višjih šolah, 4 milijone pa jih aktivno sodeluje v izgradnji Kitajske.

Na kongresu pa so tudi odkrito in ostro kritizirali razne napake. Tako odkritosrène kritike ni bilo slišati v organizaciji že od njene ustanovitve. Med drugim je govoril na kongresu sekretar mestnega komiteja mladine Senjana (bivšega Mukdena). Rekel je, da je CK mladine dostikrat pošiljal organizacijam na terenu napotke o tem, kako je treba graditi socializem, zelo redko pa je pojasnjeval, kako naj praktično izpolnjujejo naloge. Člani CK niso prihajali med mladino, da bi se seznanili z njenim delom. Namesto tega so vodilni tovariši sedeli v Pekingu in prebirali modre knjige. Mislili so, da gre v organizacijah vse po njihovih napotkih, v resnici pa je bilo v njih marsikaj slabega.

V tem duhu so govorili tudi mnogi drugi delegati in obravnavali še druge probleme. Slišati je bilo mnogo tehničnih pripomb, polnih odkritosrène kritike in samo-

San Diego v karjONU Syvomore v ZDA, doslej skrbno skrivano preizkusno oporišče za ameriške medplanetarne jedrske rakete

Iz vsega sveta

LIBANON VOLITVE V BEJRUTU IN NA JUGU DEŽELE

Bejrut, 9. junja. (Reuter). V Libanonu je bil danes prvi del parlamentarnih volitev. V samem Bejrutu in južnem Libanonu volijo 22 poslancev. Na tem področju je vpisanih v volilne imenike okoli 200.000 ljudi. V ostalih predelih dežele, kjer je nadaljnjih 400.000 volitev, bodo volitve pozneje. Libanonska zbornica ima skupaj 66 poslancev. Oblasti so odredile vrsto varnostnih ukrepov, da bi volitve potekle v miru.

ARGENTINA PERONISTIČNE DEMONSTRACIJE

Buenos Aires, 9. junja. (Reuter). Med verašnjimi peronističnimi demonstracijami v središču Buenos Airesa je policija aretirala okoli 50 ljudi. Pri demonstracijah je sodelovalo več tisoč prebivalcev.

ZASTRUPITVE S POKVARNJENO HRANO

Buenos Aires, 9. junja. (Reuter). Zaradi zastrupitve s hrano v neki restavraciji je včeraj umrlo 5 ljudi. Skupaj se je zastrupilo 124 oseb.

S P O T I P O I T A L I J I

Med Berninijevimi stebri za Tiberu

Florenca, mesto Danteja in Michelangela je ostala za nami nevidna, v noči in dežju. Ni me prevzela romantika, čeprav je tod hodil Dante, saj v nabito polnem vagonu človek nima kje niti zadremati. Jutro je napolnilo med vožnjo proti Rimu, pusto, deževno. Ob železniški progi se vije cesta, po kateri kar naprej švigajo »Fiat 600«, kakršne sestavljajo pri nas v kragujevski »Crveni zastavi«. Vsa Italija je preplavljena s temi avtomobilčki, da drugih med njimi skoro ni videti. Tu človek šele vidi, kako razsipni smo pri nas kar zadeva avtomobile, da se vozimo z avtomobili, ki potrošijo mnogo bencina.

Vzdolž Arna so drevesa lepo obrezana, da takoj vidiš, kako skrbje italijanski kmetje za gozdove. Nikjer ni videti suhe veje. Kmetje imajo okrog svojih posestev posajene murve s širokimi listi. Prispeli smo v Rim, kjer nas je pozdravilo krasno sodobno poslopje rimske železniške postaje, vse v steklu in marmoru. V turističnem hotelu, polnem križev in redovnic, smo si odpočili. Potem se je začel lov za sta-

rim, večnim Rimom. Neka beograjska študentka je brž pohitela, da bi videla prastaro rimsko trdnjavo San Angelo — zaradi Tosce, Puccinijevo opero je poslušala najmanj 17-krat in dolgo je iskala mračno jetniško poslopje, ki močno spominja na srednjeveško trdnjavo.

V gneči smo stali pred Panteonom, ki ga tujci kar naprej oblegajo. V tem poganskem svetišču je akustika tako dobra, da bi človek mislil muško, če bi letela nad njim. Sredi kupole teka krasnega poslopja je velika odprtina, skozi katero so Rimljani pošiljali molitve bogovom. Svetišče je zdaj prazno, brez okrasov, ker je krščanstvo pobralo iz njega vse zlato, da je okrasilo svoje cerkve. V tem spomeniku poganskega sveta človek ne čuti potrebe, da bi karkoli vpraševal. Kakor ta hram je krščanstvo oropalo tudi Koloseum, pa je vzlic temu ostal veličasten spomenik stare arhitekture.

Z bregov Tibere se širijo močni Berninijevi stebri pred cerkvijo sv. Petra v krogu in prikazujejo skrivnost krščanske moči 16. stoletja. Ta mogočni spomenik krščanstva je dal postaviti papež Julij II. Mož je bolj spoštoval meč kakor križ, ki ga je menda tako nespretno sklesal iz marmora v Bologni Michelangelo. Bologinci so se mu za tiranstvo maščevali in vlačili njegov marmorni lik po ulicah, čeprav ga je izklesal Michelangelo. Iz njegove glave so napravili top in ga ironično imenovali s papeževim imenom »Julietta«. Svetega osvajačca z mečem v roki so tako sovražili, da se celo nihče ni spomnil, da bi prizanesel trudu Michelangelovih rok. Kar je umetnik klesal leta in leta, so pri pričri spremenili v prah in se tako maščevali svojemu tiranu, hkrati pa nedolžnemu geniju Florence. Papež Julij II. je bil vojščak in krščanski svet je obremenil s kulukom. Zgraditi pa je dal cerkev, enako poganskim poslopjem.

Ob vzožju Berninijevih stebrov se suče črna vatikanska vojska vseh ras, eni peš, drugi v avtomobilih, nekateri tudi na ogledati. Njegovih lepot in znamenitosti vespah. Med njimi je tudi precej redovnic in konca ne kraja.

se Vatikan namenoma prilagodeva civilizaciji. Nekaj nas je odšlo gledat Raffaellove slike in Michelangelovo Pietà. Namesto tega pa smo videli betežnega starčka papeža Pija XII. Nostli so ga na zlatem stolu skozi množico, ki je bila napolnila Petrovo cerkev. Čeprav je prepovedano, so ga mnogi fotografirali. To je napravila tudi neka naša uslužbenka iz Beograda. Papež se vsak dan prikaže pri oknu vatikanskega dvorca, da pozdravi vernike. Tudi tisti dan je mahal z rokami, pod njim pa je valovila množica.

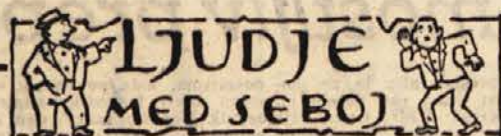
Na enem izmed rimskih gričev stoji bronasti Garibaldijev spomenik. Neki Anglež je stopil k mojemu prijatelju in ga vprašal, ali je to spomenik kralja Garibaldija. Prijatelj mu je odgovoril, da je spomenik res Garibaldijev, da pa Garibaldi ni bil kralj. Pripomnil je še, da ni čudno, da se je zmotil, ker so imeli Angleži same kralje. Anglež se je nasmehnil in opravčilo, da tako slabo pozna italijansko zgodovino.

Na Beneškem trgu je vse živo. Tako v zmerom. Rim je mesto, ki si ga človek niti v nekaj letih ne bi mogel temeljito ogledati. Njegovih lepot in znamenitosti ni konca ne kraja.

Mirko Vujačić

Maturantska

MRZLICA

ZNAK TOPLINE IN SOČUSTVOVANJA

...Tovarišem profesorjem pa tudi prav milo na svidenje želimo, saj se bomo še enkrat pri le-tej maturi srečali, in želimo, da bi bili oni mat, ne pa mi. To je bil poslovljni govor razposajenih osmošolcev. Z rdečimi nageljni na prsih in gorčičimi svečkami v rokah so razigrano zapustili gimnazijo.

Kmalu pa so se umirjeno porazgubili, smeh je izginil z njihovih ust. Odšli so... odšli, da si nabero orožja, nabrušenega z učenostjo, in se tako spoprimejo s poslednjo oviro — maturo, ki jim zapira pot na življenja široko cesto.

Zakopali so se v knjige... Spustili so se v boj, pričeli so z dirko, dirko s časom, s knjigami, z vprašanji in... s samim seboj. Zdaj je prišel čas, čas maščevanja in pokore. Vsaka »prešpricana« ura je majhna vrzel, vsaka partija šaha in taroka pod klopjo, skrita strogim profesorjevim očem, je majhna luknjica, vsaka »preplonkana« naloga... marsikdo se počuti kot na rešetju.

V zadnjem času so maturantje na cesti bele vrane. In če ga po naključju srečaš, pa jadrno hiti kot kraška burja, pa še takrat uradno k soščolcu po vprašanja ali skripta. Spremenili so se zadnji čas tile zrelostniki, okoli oči imajo kolobarje, nekam zeleni so, klorofilasti in mršavi, upadlih lic. Človek bi mislil, da uživajo hašiš ali pa opij. Pa ni tako. Maturitetnega mačka imajo. Leži jim na glavi kot sraka v gnezdu. Obesil se jim je na vrat, duši jih, stiska, mori... Matura se bliža, živčnost

Učenje je v družbi prijetnejše — kakor če človek gleda knjige sam

raste kot vzhajano testo. Lahen drget jim spreletava telo, prvi simptomi bolezn: maturitetne mrzlice.

Ti dve sta, kot je videti, med najpridnejšimi

SUZNJI MATURE

Boris sedi v kotu postelje in glasno bere enainštirideseto zgodovinsko vprašanje »Francija in Napoleon«. Okoli njega sključeni sedijo soščolci Zoran, Borut in Miro in ga napeto poslušajo.

...popolna katastrofa pa je zadela Napoleona pri njegovem pohodu v Rusijo. V Rusiji so bili nezadovoljni s celinsko zaporo, ker se je z njo prekinil izvoz žita v Anglijo in uvoz industrijskih... tedaj je Boris pogledal po svojih soščolcih, ki so globoko spali in kimali z glavami. Boris je vzel dnevni časopis in glasno bral iz njega kmečke vesti. Tedaj se je Miro zdrnil, odprl eno oko, pomežiknil, malo poslušal in od začudenja odprl usta. »A, smo že pri kmečkih uporih?«

ZIVI LEKSIKON

Sime in Johan študirata točno po planu. Pri njunem načrtu ju ne motijo niti atmosferske motnje, niti kruleči želoec. Danes bosta končala zgodovino do francoske revolucije, jutri analitiko, zaprek ne poznata. Sime in Johan sta že pravcata avtomata. Pritiseš na gumb in v trenutku dobiš odgovor na zaželeno vprašanje.

»Kdaj je šel Henrik IV. v Canos?« In spet brezhiben odgovor. »Leta 1077.«

Do včeraj popoldne nista poznala strahu. Zaupala sta svojemu znanju, zanju matura ni bila vprašanje. Včerajšnje popoldne pa je bilo usodno. Obiskal ju je soščolec Peri in se čudil njunemu bogatemu znanju. Ob odhodu pa se jima je škodoželjno zarežal: »Madona, vidva pa znata! Ampak če vaju bodo vprašali, zakaj ima ž streščico zgoraj in ne spodaj, fanta, sta pa pogrnila.«

ENKRAT EDEN, ENKRAT DRUGI

»Torej velja, jutri ob petih zjutraj,« sta se domenila Marko in Janez, ko sta pozno ponoči predelala 67. vprašanje zgodovine.

»Glej, da ne boš zaspal,« je zabičal ob odhodu Janez Marku. Zgodaj zjutraj je Janez pritiskal na zvonec Markovih vrat,

nente in sicer: inteligenca, sreča in pridnost. Vprašanje je, katera od teh prevladuje.«

Z. A. z viške gimnazije je citiral samo tri besede znane italijanske pesmi: »Che sarà sarà.«

M. R., IX. gimnazija: »Sem eden izmed tistih, ki so se abnirali za maturitetni sedež v jensenski reprizi.«

K. S., klasična gimnazija: »Na to vprašanje bi raje odgovorila po maturi.«

Kaj menijo o maturi, pa smo tudi povprašali dva ravnatelja ljubljanske gimnazije.

Ravnatelj V. gimnazije: »To je prva živčna preizkušnja v nji-

Čez dober teden bo vse mimo... Niš čudnega ni, da se mladim vzle mukam nasmeje srce, kadar se učenje spet »izmuzne« in se pogovor zasučena temo: kam po maturi?

da so ga boleli že vsi členki na prstih. Naposled je zasilil drsajoče korake in Marko je ves krmežljav odprl vrata. »Prej bi mrtvega prebudil kot pa tebe,« je besno zarentačil. »Pojdj v sobo in pripravi matematiko, jaz se samo umijem in malo pojem.« Janez je odšel jezen nad zaspantostjo soščolca v sobo, Marko pa je potisnil glavo pod vodovodno pipo. Mrzla voda ga je osvežila, nato pa je pobrkjal še v kuhinji za zajtrkom in se vrnil v sobo. Toda glej: Janez mirno spi na njegovi postelji. Lepa reč. Enkrat eden, enkrat drugi. Trajalo je precej časa, preden ga je spravil k sebi. Namesto od petih sta pričela z študijem dve uri kasneje.

»Ne sekiraj se, si bova pa od jutrišnjega dne izposodila dve uri.«

KAJ MENIJO O MATURE

Nekaj maturantov smo obiskali na domu in jih povprašali, kaj menijo o maturi. Našli smo jih zakopane v knjige, nejevoljne, ker jih motimo sredi marljivega dela.

P. J., klasična gimnazija: »Če bo ponudba mojega znanja večja kot povpraševanje po njem, bom naredil.«

S. O., klasična gimnazija: »Če bi delal maturo iz odbojke, bi jo napravil z odliko.«

H. T., VII. gimnazija: »Mislim, da maturo sestavljajo tri kompo-

hovem življenju. Osmošolci si maturo predstavljajo šestokrat teže, kot je v resnici.«

Ravnatelj VII. gimnazije: »Matura je najtežji izpit, ker mora gimnazijec v kratkem razdobju položiti kopico izpitov hkrati in je treba precejšnje koncentracije. Matura je odvisna tudi od razpoloženja in od sreče.«

Dobro je, da odberi osnovnih organizacij RK skupaj z zastopniki množičnih in družbenih organizacij sestavljajo sezname tistih, ki naj prejmejo pomoč v obliki raznih živil. Več ljudi več ve, in če naj bo razdelitev pravična, je treba dobro poznati razmere v sosesčini, vedeti, kdo je potreben pomoči, in paziti, da ne bi pozabili na vojne invalide, vojne vdove, otroke padlih borcev, tuberkulozne in druge bolnike, na socialno ogrožene družine.

Dodeljevanje pomoči ni preprosta stvar. Ljudje so občutljivi in zaboli jih, če menijo, da se je zgodila pri razdelitvi namerna ali nenamerna, resnična ali umišljena krivica. Se huje je, če ostane pozabljen tak, ki bi pomoč res potreboval.

Hladen večer je bil, ko je odbor RK v odmaknjeni hrbovski vasi blizu industrijskega središča že drugič pretresal skrbno izpisan seznam upravičencev, ki naj prejmejo živila, dodeljena RK. To pot so seznam le še dopolnjevali. Odborniki so predlagali še tiste posameznike, na katere prvokrat niso pomislili in opisovali življenjske razmere ljudi, za katere so menili, da bi bili potrebni pomoči. Na koncu se je oglašil še najstarejši odbornik, težak vojni invalid:

»V vasi živi 70-letni starček N. N. Bolan je, pred nedavnim so mu amputirali v bolnišnici nogo. Se ko je bil zdrav, se je z minimalno pokojnino le skromno preživljal — se teže in grenkeje mu je sedaj. Dvomim, da se bo okrepil po operaciji, ko si ne more privoščiti nobenega pribliška. Ne smemo ga pustiti vneumar.«

Kot da je nekaj neprizetnega leglo na odbornike. Starček N. N.? Hm... Dva sta se oglašila hkrati in suho, s pizvomok hladnega odbijanja in obsojanja izrazila misel večme:

»Predlagant živi v skupnem gospodinjstvu z neko ženo, za-

radi tega ni potreben te pomoči.«

Predlog odklonjen, utemeljitev sprejeta.

Potem berejo seznam počasi še enkrat. Odbornik, vojni invalid, ki je predlagal starčka, misli nanj, priklenjenega na posteljo v revni izbi. Gotovo bi storila žena, ki mu streže, zase pametneje, če bi kot osebná upokojenka z minimalno pokojnino živela sama ali kot gostajinja pri drugih ljudeh. Toda ni ga zapustila, ko je po amputaciji navezan le na njeno posteljo in pomoč. Kako hudo je invalidu, to ve, ker je tudi sam invalid. Skromna pomoč bolnemu starčku — znak topline in sočustvovanja — bi jo mogel kdo očitati, čeprav prejema mesečno nizko pokojnino?

Tovariš, ki bere seznam upravičencev, med katerimi ni starčka, glasno imenuje njegovo ime, saj so ga, to je vedel, tudi predlagali, da prejme pomoč, ker je težak vojni invalid.

Odločno je prekinil prebiranje seznama: »Črtajte mene — vpišite onega!«

Nekaj kasneje je ta organizacija še enkrat izbirala upravičence, ki naj bi tokrat prejeli CARE pakete. Vojni invalid, ki ob tem dodeljevanju ni bil na seznamu, je še enkrat predlagal, naj bi paket izročili tudi starčku N. N. Sedaj je odklonilno stališče utemeljila zstopnica občinskega socialnega skrbstva:

»Osmeni je pomoč že enkrat prejel. Štiri osebe so takrat prišle na občino protestirati, zakaj mu je bila ta pomoč dodeljena!«

Da, zakaj? Zato, ker mu je darilo odstopil vojni invalid, ki je bil sam pomoči potreben in do nje tudi upravičen, pa je čutil, da so odklonili nekoga, ki je bil še v hušji stiski, še potrebnejši prijateljske usluge.

M. N.

Spor za milijonsko dediščino

Dve rodbini dokazujeta pravico do bogatih naftnih ležišč v New Orleansu

Ze lani se je razširil v Hercegovnem glas, da so v New Orleansu v Ameriki na zemljiščih jugoslovskega izseljenca Boška Vukasovića, doma iz Orahovice pri Perastu, odkrili bogate izvire nafte. Kasneje pa so ugotovili, da Vukasovići ni doma iz Orahovice, temveč iz vasi Djurici pri Hercegovnem in da je pravi lastnik naftnih polj Božo Vukasovič. Nejasnost okrog imen je povzročila, da sta se z letalom pripeljala v Boko Kotorsko ameriški advokat David Stafford in jugoslovskega izseljenec Pero Koliman, ki sta sklenila z Vukasovičevimi dediči pogodbo o črpanju nafte, nato pa sta se spet vrnila v New Orleans.

GRE ZA STOTINE MILIJONOV, JE SLO OD UST DO UST Glas, da je Božo Vukasovič doma iz Djurica in da je zapustil velikansko dediščino, je hitro prišel do vseh njegovih domačinov v tej primorski vasi pri Boki Kotorski. Od ust do ust je šla novica, govorili so o stotinah milijonov. Prišel je prvi dedičičine: 48.000 dolarjev ali okrog 30 milijonov dinarjev, ki so jih morali razdeliti kar med 48 dedičev. Od teh jih živi 13 po raznih evropskih državah, nekaj pa tudi v Ameriki. Ostanek dediščine — okrog 500.000 dolarjev ali 300 milijonov dinarjev in pa 8%, ki jih bodo izplačali dedičem za popol-

no izkoriščanje naftnega področja, jim bodo izplačali letos.

STRIDESET LET JE LOVIL RIBE

Božo Vukasovič, rojen 1. 1841 v vasi Djurici, se je še zelo mlad izselil v New Orleans v ZDA in si na ustju reke Mississippi v nekem z ribami in ostrigami bogatem kraju postavil skromno leseno hišo na kóleh. Ta del je voda namreč često poplavlja. Tu je živel Božo s svojo družino 40 let in lovil ribe. Postopoma si je s skromnimi prihranki kupil tudi nekaj zemljišča in brščas bi živel tamkaj do svoje smrti. Toda prizadela ga je huda nesreča. Tornado je podrl hišo in v ruševinah so našli smrt njegova žena in dvoje otrok. Kmalu po nesreči se je Božo vrnil v domačo vas, kjer je leta 1918 umrl, ne da bi slutil, da bo njegova zapuščina v New Orleansu po 40 letih pomenila tolikšno bogastvo.

DVE RODBINI DOKAZUJETA PRAVICO DO DEDIŠČINE

Medtem ko se dediči Boža Vukasovića dogovarjajo, kako bodo uporabili nenadejano veliko bogastvo, pa jim rodbina Boška Vukasovića iz vasi Orahovica pri Perastu spodbija pravico do dediščine. Trdi namreč, da zemljišče, kjer so odkrili nafto, ni bilo last Boža Vukasovića iz Djurica, temveč Boška Vukasovića iz Orahovice, ki se je izselil v New Orleans leta 1869 in živel od ribolova prav tako ob ustju Mississippija. Kot trdijo sorodniki Boška Vukasovića iz Orahovice, je sporno zemljišče v katastrskih knjigah New Orleansa vpisano na njegovo ime in da v oporoki, ki jo je zapustil Božo Vukasovič iz Djurica, to zemljišče ni omenjeno.

Težko je reči, kdo ima pravni pa dvoma, da je zadeva zanimiva tudi s pravne strani. Razumljivo, da sta obe družini Vukasovič zelo zainteresirani, da bi se stvar uredila. Na delu so advokati, vmešavata pa se tudi dve firmi iz New Orleansa, ki bi radi začeli izkoriščati bogata ležišča nafte.

»Prekleti davki!«

»Kar dovolj je bilo močee,« rečem. Pogovor se zatika. »Na sejem greva,« pravi kmet. »To je moj sin.« Poba se nasmehe. »Letos vas je močno prizadelo, kaj? Take pozebe že dolgo ne...« »Res je. Sadej je šlo k vragu. Tuji kapljice ne bo veliko. Le davkov je vsako leto več. Prekleti davki!« »Prekleti davki,« prikimam. Čudno: ozračje je v trenutku prijetnejše. »Na vsako reč že nabijajo davke,« se razgovori kmet. »Verjemite mi — prišel bo čas, ko jih bodo še na podgane v kašči. In pse so jih tako že.« »To ni prav,« rečem. »Najbolje bi bilo, da bi odmerjali davke res natanko po katastrofi. Takole potlej za vse leto več, koliko je treba na koncu odšteti.« »To je beseda,« pravi kmet. »Ne pa zdaj, ko kar iz časopisa preberesh: od voza, od vola, od pluga, od mlatiline, od trt. Vrag vzemi vse skupaj!« »Vrag vsem vse skupaj,« pravim. »Kataster nima jo v redu. Prestar je že, menda kar od Marije Terzije.« »Kaj kataster! Briga jih kataster. Kmeta bi rad uničili, to hočejo z davki. Vsak dan je za kmeta težje.« »Težko je za kmeta,« pravim. »Dobro, da še diha.« »Dihamo. Pa veste zakaj? Ne damo se, zato. Preved smo brihtni, da bi nas oni vlekli za nos.« »Prihajate od daleč? Kje ste doma?« vprašam. »Jz Suhe krajine. V Hinjah ni pravega bereta za živino, pa greva s pobom v Crnomelj na sejem. Še

prej, ko grem kam po živino, pa vedno rad potipljem za cene v stiški mesarji.« »Tako? Iz Hinj ste? Bral sem nekje, da imate v Hinjah najboljšo zadrugo v Suhi krajini. Kaj je res tako dobra ali je vse skupaj samo njihova propaganda,« vprašam kmeta. »Kar je res, je pa res. Dobra je. Za koliko milijonov preproda zdravilnih zelišč. To so velike stvilke. Pa senal Ni tako pridnega človeka, kot je Suho-kranjec. To smo pa mi. Kaj pri vas ne gre?« vpraša kmet. »Pri nas se ljudje težko kopljejo iz revščine,« rečem. »Premalo rodovitnih kosov zemlje imajo. Zemljo imajo preveč razdrobljeno. In preveč kame-nja je pri nas.« »Znati bi morali,« reče kmet pokroviteljsko. »Poglej, fant! Po vojni so bile Hinje čisto na tleh. Da bi videl, kako smo vse popravili. Jaz sem postavil vse na novo: hišo in hlev in kozolec. Da bi videl, kakšno solo imamo! Lahko jo iščeš z lučjo daleč naokrog, take nikjer. Ali pa vodovod! Vse vasi bodo imele v Suhi krajini nekoč vodo.« »Toda, kako morete? Kako se znajdete?« se čudim kmet. »Kako?« »Kako? Naj povem najprej zase. Kaj sem pa imel pred vojno? Troje glav živine in nikjer zaslužka. Tako je bilo pred vojno pri nas.« »To je res malo za kmeta,« rečem. »Troje glav živine in nikjer zaslužka. Ne da se živeti ob tem.« »Seveda se ne da. Še zdaj komaj diham, ko imam devetero glav v hlevu. Zaradi davkov! Vidite, zato pa grem v Crnomelj, da dokupim še par volov. Vole

bom lepo poredil in prodal. Saj sena je pri nas več kot dovolj.« »Sena je preveč? Kaj imate toliko travnikov?« »Jaz že ne, pač pa državno posestvo Stari log. Stari log nam daje kočevsko zemljo v košnjo. Tako: pol zase, pol za nas. Trave pa je v prvi košnji do pasu. Najprej nakosim zase, kar je pa nakosim več, pa prodam posestvu nazaj. Lani so mi izplačali petnajst jurjev na roko. Pa to ni še nič. Mojim sosedom pa kar 90 tisočakov. To je že lep denar.« »To je pa res precej!« rečem. »Kaj bi lahko na vaši zemlji redili devet glav živine?« »Kje neki! Zato pravim: delati je treba! Če zna človek dobro gospodariti, mu ti davki ne morejo blizu. Saj vem, kaj bi radi. Radi bi, da bi šli mi kmetje v skupnost. Jaz pa mislim: vsak zase, to se še najbolj izplača. Pri nas že.« »Kaj pa od trt plačujete?« »Kaj še! Smarnico sem posekal. Tri leta ni rodila, lani pa tako kislá, da se mi je zdelo škoda dinarja zanjo. Niti dinarja jim nisem dal za trte. Mar oni kaj dajo? Delo na Kočevskem, nič drugega. Če pa človek na Kočevskem kaj zasluži, so ti že na vratu.« »Napredujete pa le,« menim pohlevno. »Pred vojno ste imeli troje repov v hlevu, zdaj devet. Prej nič dela, zdaj polne roké. Kaže, da vas oblast le ne stiska tako hudo, kakor govorite.« »Seveda ne! Toda kaj mislite, da mi ne bi skočili za vrat, če bi jim kimal. Pa še kako! Kmet me zaplljivo pogleda: »Med nami: kaj ne žutite, da moram kritizirati. Me vsaj na miru pustijo. Zato pa rečem: prekleti davki! Koliko lepše bi živel, če bi ne nosil denarja na obhino!« »Le kako bi občina skrbelá za ceste, vodovod, šole in druge reči, če bi ne imela denarja,« vprašam. »Bi že kako...« zamrmra kmet. »Bi že vsi naša oblast pošljala k nam denar. Le zakaj bi morali prav z možjim zidati?«

LETOS BOLJŠI START KOT LANI

Če delovni kolektivi ne bodo popustili, bodo letošnji proizvodni načrt v mariborskem okraju presegli — V prvem tromesečju se je industrijska proizvodnja dvignila v primerjavi z lanskim prvim tromesečjem za 28,4 odstotka — Letošnji načrt so izpolnili s 24,3 %

Pri površnem pregledu bi letošnje uspehe v industriji mariborskega okraja lahko ocenili za več kot zadovoljive. V prvem četrtletju so industrijska podjetja proizvedla po količini za 28,4 % več kot lani v istih mesecih. Letošnji proizvodni načrt, ki je za 8 % večji od lanskega, so izpolnili s 24,3 %, kar je le malo manj kot eno četrtino celoletnega. Ta uspeh so dosegla le s 3,2 % več zaposlenih in s 5,5 % več učinkovitih ur kot lani v istih mesecih.

NAČRTA MOŽNOSTI PROIZVODNEGA

Letošnji uspehi še niso izčrpali vseh možnosti za povečanje proizvodnje in storilnosti. Ker redukcije električne energije skoraj ni bilo — elektrarne v okraju so proizvedle za eno tretjino več

električne energije kot lani v istem času — je lahko bila industrijska proizvodnja normalna ali povprečna. Če jo primerjamo z zadnjimi meseci lanskega leta, je bila večja za 2 do 3 %. Kadar delovni kolektivi primerjajo letošnje proizvodnje z lansko, morajo upoštevati tudi to, in se ne sme-

jo preveč zadovoljiti z doseženimi uspehi, ki so izredno veliki le v primerjavi z lanskimi neugodnimi meseci.

Pri sestavljanju letošnjih proizvodnih načrtov so delovni kolektivi računali, da bo v zimskih mesecih primanjkovalo električne energije, kot jo je primanjkovalo lani. Ker je bila zima ugodnejša, je bilo tudi več električne energije in s tem več možnosti za doseganje proizvodnega načrta. Ali bodo delovni kolektivi izkoristili te možnosti? Začetek je prav dober, čeprav s tem ni rečeno, da ne bi mogel biti še boljši. Če bodo delovni kolektivi delali s tako vnelo, kot so delali navadno v zadnjih mesecih prejšnjih let, bodo uresničili predvidevanja zavoda za gospodarsko planiranje na okraju, kakor tudi prizadevanje Zbora proizvajalcev in Sveta za industrijo in obrt pri OLO Maribor.

V letošnji proizvodnji so se pokazale tudi nekatere slabosti, zaradi katerih ji posvečajo veliko skrbi organi okrajnega ljudskega odbora. Vtem ko je fizični obseg industrijske proizvodnje porasel v primerjavi s istimi meseci lanskega leta za 28,4 %, dohodek podjetij za 32 %, so materialni stroški porasli skoraj za 43 %, dobiček pa le za 11,4 %. Močno naraščanje materialnih stroškov je v pretežni meri posledica porasta cen uvoženega reprodukcijskega materiala in surovin; delovni kolektivi pa še zmerom nimajo ustrezne stimulacije za varčevanje s materialom, ker instrument udelažebe na dobičku še ni pokazal otipljivih rezultatov.

Zbor proizvajalcev OLO Mari-

bor ter Svet za industrijo in obrt sta na zadnjih sejah pripravila delovnim kolektivom, naj temeljito proučijo nesorazmerno naraščanje materialnih stroškov, predvsem normative, ki določajo potrošnjo materiala in surovin, ter poskrbijo za večje varčevanje. Na to nalogo opozarjata tudi občinske ljudske odbore.

PRIBLIŽNA DELITEV DOHODKA

Nova ureditev dohodka gospodarskih organizacij se še ne uporablja, temveč morajo delovni kolektivi odvajati del dobička v enaki količini, kakršna je bila realizacija v zadnjih mesecih lanskega leta. Za mnoga podjetja je takšno odvajanje sredstev veliko breme, ki omejuje njihova obratna sredstva, kajti odvesti morajo več, kot ustvarijo. Nekatera podjetja pa imajo od tega celo korist, ker odvajajo manj, kot ustvarjajo, in tako jim ostajajo za lastno uporabo tuja sredstva.

Pomanjkljivi predpisi o obračunu dohodka in plač, zlasti pomanjkanje ustreznih obrazcev za obračun, neugodno vpliva na proizvodnjo in družbena evidenca nad gospodarstvom je otežkočena. Po sedanjih podatkih podjetij in Narodne banke dobiček zaostaja za proizvodnjo in kot posledica so tudi prispevki za družbeni investicijski sklad za 16 % manjši, prispevki za proračun pa za 3,5 % manjši, kot so bili določeni v družbenem načrtu. Po oceni Zavoda za gospodarsko planiranje pa je dobiček porasel mnogo bolj, približno toliko kot proizvodnja, kar pa bo moč ugotoviti šele ob uveljavitvi novih predpisov. P.

Zelenice na asfaltu

Pesmistri so kajpak že obupali. Toda nič čudnega ni, če se erno glednost začenja letovati tudi optimistov. Letošnje vreme je v resnici pod vsako kritiko: sprilske muhavosti človek prenese; bile

med dreve in umetne vrtičke, ki so jih okusno in vabljivo pripravila nekatera ljubljanska gostilna.

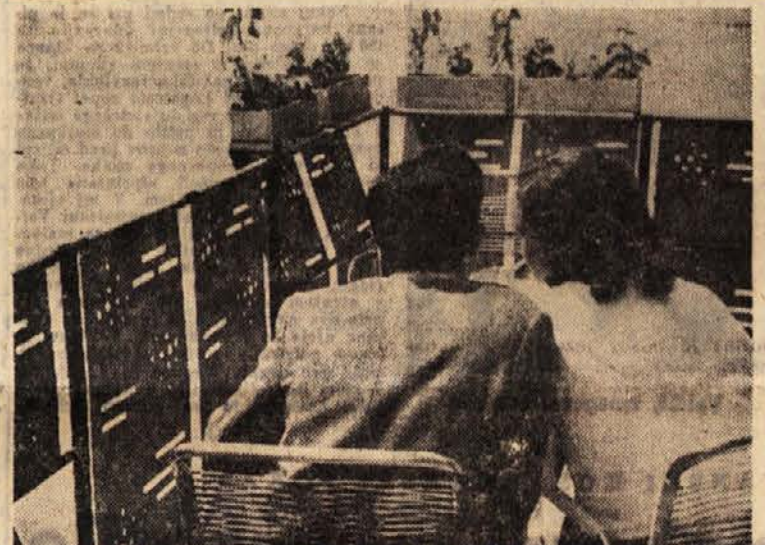
Ljubljanačani pogrešajo le še nekaj. V središču mesta nekje bi si lahko po-

Figovčeva zelenica je dobesedno sredi največjega mestnega križišča. V prijetnem zelenju pa se gostje počutijo kot na kratkih počitnicah. Zelenica je vedno polno zasedena in prihodnje leto bodo prav gotovo morali misliti na razširitev

so in ostale bodo; majske mokrim svetnikom tudi že vnaprej oproščamo. Toda take nerednosti, kot si jih vreme dovoljuje, letos, ni mogoče prenesti. Daž in dež in ploha in dež. Ko pa prisije po dolgem času sonce in val mežikamo

dobno oazičo, kot jih vidimo na sliki, umislite mlečne restavracije. Prav gotovo bi bilo najti še mnogo podobnih prostorčkov, saj je z nekaj domiselnosti in dobrega okusa moč izkoristiti tudi le nekaj kvadratnih metrov. Na bi pa bilo napak, če bi poskali za mlečno restavracijo tudi večji prostor, kamor bi človek zavil s precej večjim veseljem — kot v nekatere zatohle mlečne restavracije. Takli prostori, majhen, čist paviljon (ne takli, kot je n. pr. na trgu) z nekaj mizicami in senčniki bi bili najboljša propaganda za mlečne izdelke.

Od »messing-bara« do Tivolija je le še nekaj korakov. Toda kdo ve, če ju do tja ne bi »spralov«?

Zelenice »ukradejo« tudi marsikatero urico. V uradih je pač »zatohlo« in »vroče«. Če pa ni »vroče« je »soparno«. Če ni niti eno niti drugo, je »zračni pritisk« tako nizek, da ni vzdržati

dobre volje, češ, obrnilo se je na bolje, spet ne traja dolgo.

Najvarnejši smo v takem kakopak, le v bližini streh, saj niti na kratkem sprehodu človek ni več varen.

Zelenice na asfaltu imajo zato letos še posebno ceno. Najbolj pri roki so in v njihovi senči si je kaj prijetno odahnuti, odpočiti po tekanjih in nakupih ter pokramljati. Tiste pol urice ali urice, odmaknjena od vrveža, pa vendar sredi njega, človeka osveta in okrepi, tako da vedno rad stopi pod platneno streho.

Tudi slaščičarna »Tivolija« je prijetno iznenadila z novimi »vrtički« na pločniku, ki je mnogo prijetnejši od nekdanjega in poneni prispevek za lepšo vnanjo podobo mesta

Trilogija KIRANJSKE GIRIL

Bila je spodobno dekle, z linijo in lolo frizuro. Prava kranjska Micka, od glave do pet, novejši vzorec. V šoli ji je šlo slabo; zato se je bolj spoznala na filmske zvezde in njihove ločene moze, na limuzine iz revij (satiniran papir) in šoferje v njih. Dobro je vedela, kaj ji je pri oblekah najbolj všeč; naročala je bluze na »kimonos«, krila na »gloken« in »raglan«, na »plise« ali »favdke«. Naročala je, plačevali so starši. Vse za našo Micko, so rekli. Pardon, za Mery, je rekla, No, pa za Mery, da ne bo zamere. Današnji otroci nimajo radi, če jih starši jeze. Da, Mery tega ni trpela.

Fantje so so se obračali za njo in rekali:

»Ti, to je fejšta baba.«

Mery ni marala nobenega. Kaj bom z njimi, je rekla. Taki štiri, take majhne eksisten-ce, brrr... Če ne bo nič boljšega, raje nobenega, je rekla. Pa se je zarekla. Našla je Janeza. A ta Janez, bog mu odpušči, ni bil fant za njo. Navaden uradnik je bil, sicer lep dečko, dober fant, a nič drugega ni imel, kot svojo službo. Mery pa bi rada avto, ali vsaj roler, svojo vilo z vrtno, plesne obleke za vse priložnosti, skratka komfort a la Life, Stern in Cinemond. Ubogi Janez je tiščal v naravo, na sprehode, za bar in plesne ni imel veselja. Sanjal je o dvošobnem stanovanju, o navadni spalnici in kuhinjski kredenci, o radiu in dveh otrokih. In je zahteval, da bi po šoli oba poprijela in čimprej prišla do tistega radia in kredence.

Fantje so so se obračali za njo in rekali:

»Ti, to je fejšta baba.«

Mery ni marala nobenega. Kaj bom z njimi, je rekla. Taki štiri, take majhne eksisten-ce, brrr... Če ne bo nič boljšega, raje nobenega, je rekla. Pa se je zarekla. Našla je Janeza. A ta Janez, bog mu odpušči, ni bil fant za njo. Navaden uradnik je bil, sicer lep dečko, dober fant, a nič drugega ni imel, kot svojo službo. Mery pa bi rada avto, ali vsaj roler, svojo vilo z vrtno, plesne obleke za vse priložnosti, skratka komfort a la Life, Stern in Cinemond. Ubogi Janez je tiščal v naravo, na sprehode, za bar in plesne ni imel veselja. Sanjal je o dvošobnem stanovanju, o navadni spalnici in kuhinjski kredenci, o radiu in dveh otrokih. In je zahteval, da bi po šoli oba poprijela in čimprej prišla do tistega radia in kredence.

Fantje so so se obračali za njo in rekali:

»Ti, to je fejšta baba.«

Mery ni marala nobenega. Kaj bom z njimi, je rekla. Taki štiri, take majhne eksisten-ce, brrr... Če ne bo nič boljšega, raje nobenega, je rekla. Pa se je zarekla. Našla je Janeza. A ta Janez, bog mu odpušči, ni bil fant za njo. Navaden uradnik je bil, sicer lep dečko, dober fant, a nič drugega ni imel, kot svojo službo. Mery pa bi rada avto, ali vsaj roler, svojo vilo z vrtno, plesne obleke za vse priložnosti, skratka komfort a la Life, Stern in Cinemond. Ubogi Janez je tiščal v naravo, na sprehode, za bar in plesne ni imel veselja. Sanjal je o dvošobnem stanovanju, o navadni spalnici in kuhinjski kredenci, o radiu in dveh otrokih. In je zahteval, da bi po šoli oba poprijela in čimprej prišla do tistega radia in kredence.

Fantje so so se obračali za njo in rekali:

»Ti, to je fejšta baba.«

Mery ni marala nobenega. Kaj bom z njimi, je rekla. Taki štiri, take majhne eksisten-ce, brrr... Če ne bo nič boljšega, raje nobenega, je rekla. Pa se je zarekla. Našla je Janeza. A ta Janez, bog mu odpušči, ni bil fant za njo. Navaden uradnik je bil, sicer lep dečko, dober fant, a nič drugega ni imel, kot svojo službo. Mery pa bi rada avto, ali vsaj roler, svojo vilo z vrtno, plesne obleke za vse priložnosti, skratka komfort a la Life, Stern in Cinemond. Ubogi Janez je tiščal v naravo, na sprehode, za bar in plesne ni imel veselja. Sanjal je o dvošobnem stanovanju, o navadni spalnici in kuhinjski kredenci, o radiu in dveh otrokih. In je zahteval, da bi po šoli oba poprijela in čimprej prišla do tistega radia in kredence.

Smrtna nesreča v Zagorju

Zagorje, 9. junija. — Danes ob 16. uri in 5 minut se je pripetila na elektrostrojnem obratu rudnika rjavčevega premoža Zagorje nesreča, katere žrtev je postal 24-letni električar Milan Klinc. Pri premeščanju električne male lokomotive se je smrtno ponesrečil. O vzrokih nesreče bomo še poročali. M.

Otrok našel smrt pod kolesi tovornjaka

V petek proti večeru je vozil po glavni cesti iz Maribora proti Ljubljani s tovornjakom voznik Aleksander Jaritz pravilno po desni strani ceste. V Spodnjih Hodah je iznenada priklesel na cesto izza hile stiri letni deček Stefan Kodrič. Voznik tovornjaka je opazil otroka šele v zadnjem trenutku in na zelo majhno razdaljo. Se preden je utegnil kaj ukreniti, se je otrok že znašel ob vozilu, ki ga je zadelo in vrnilo po vozilu. Otrok je dobil pri tem hude telesne poškodbe in je bil na mestu mrtve.

strani resnejše skrbi; nataknil je spet svoj »Ehering« in študiral (za ženo) zgodbo o iz-

gubljeni Leici in ukradenih hlačah. Saj je jasno, potoval je po Balkanu.

Mitzi je spet postala Mery. Službe ni več iskala. Delajo naj osli, je rekla. Ponoči je razmišljala o limuzini, o Zepju, njegovi Leici in hlačah. »Zepj je bil izhod za silo,« je rekla. »Na svetu so še čisto drugačne partije.«

In je odšla v svet. Sama, na skrivaj, se je odpeljala čez mejo. Starši so se prepadeno spogledali.

IZ SKICIRKE

»Le kaj ve otrok o življenju!«

»Ne bom dolgo. Noge...« Potlej gre starec z rokavom čez oči: »Teško sem te čakal...«
»Prišel bi prej sem,« de gospod tiho, »toda moral sem službeno v Avstrijo. Oče, povej po pravici: kako ravnaš tu s teboj?«
»Dobro, Jože!«
»Vsak mesec pošiljam zate nekaj denarja sem. Ti ga dajejo kaj v roke?«
»Dajejo, Jože.«
»Dom ima čisto drugo podobo, odkar me ni bilo. Kdaj sem te zadnjič obiskal?«

»Lani dvanajste-ga avgusta.«
»Ne smeš zameriti, oče. Ti ne veš, s kakšnim tempom se danes odvija življenje. Niti trenutek nas ne izpušči iz klešč.«
»Slutim. Kaj pa družina? Vnuka pripelji kdaj sem, že tri leta ga nisi.«
»Starcu zablste oči.«
»Najbrž ga imaš rad.«
»Najbolj na svetu.«
»Starec pogleda gospodu v oči:«
»Kaj ti Tonček pravi, ko ga bošš po laseh?«
»Otročarije!« de gospod. »Otrok ne ve nič o življenju.«

»Vem!« je zacepetal otrok. »Ti skrbiš zdaj zame, nekdo ko boš ti star, bom pa jaz zate...«
»Povej, Joško, kako boš?« se je nasmehnil oče. Človek bi povzročil skoraj moral verjeti, je pomislil. Ko pa tako prepričljivo vrčeti.
»Potokarjeva strica so dali včeraj v ubožnico, atek. Nič radi ga nimajo...« Otrok se je z vso muko oklenil očetove desnice: »Kajne, da bova midva vedno skupaj, atek?«
»Seveda bova, Joško!« se je nasmehnil oče.
»Atek, jaz bom inženir. Hiše bom zidal... Najprej zate, potem zase — pa še za druge. Učiteljica pravi, da moram naprej v lole...«

»V šoli mu gre kar dobro,« reče gospod starčku. »Učitelji pravijo, da je nenavadno nadarjen. Računstvo mu gre še najbolje. Ze zdaj gleda ure in ure, kako rišem načrte.«
»Imaš veliko naročil?« upraša starec.
»Veliko. Večkrat ne vem, kje se me glava drži. Iti bom moral, oče!«
»Pravi!«
»Ko ti bo zmanjkalo denarja, piši! Dobil dovolj denarja na roke?«
»Dovolj. Star človek porabi malo denarja. Nekaj drugega mu manjka,« reče tiho starec.
»Povej vendar, kaj? Če je v mojih močeh... Če hočeš, bom govoril z upravnikom.«
»Ne, ni treba. Nič ne potrebujem,« zamahne starec z roko. Bokalce, aprila
Stanko Rog

Od vsepo vsod

MARIBOR:

Redne letne konference SZDL mestne občine Center se je večeraj popoldne v Domu JLA v Mariboru odvijalo več kot 120 delegatov, med njimi tudi okrajni sekretar ZKS Vladko Majhen, predsednik ljudskega odbora mariborskega okraja Milan Aph in sekretar okrajnega odbora SZDL Ančka Globačnikova. Poročili občinskega odbora SZDL o dejavnosti in razmerah v minulem letu sta prebrala njegov predsednik Peter Koper in sekretar Marjan Janšek. Po živahni razpravi so delegati izvolili nov 24-članski občinski odbor SZDL in 6-članski nadzorni odbor.

Vj. K.

RUSE:

Na nedavni seji Občinskega LO v Rušah, na kateri so sprejeli občinski družbeni plan in proračun, so odborniki govorili tudi o velikih potrebah negospodarskih investicij. V ta namen imajo na razpolago 5 milijonov dinarjev, ki jih nameravajo pravilno razdeliti med vse kraje občine. Na seji so sklenili, da bodo z razpoložljivim denarjem najprej dokončali že začeta dela, kot so: elektrifikacija Kobanskega in Ruške koče, gradnja vodovoda v Selnici in podobno. Na novo pa bodo začeli graditi pekarno v Lovrencu, vodovod v Bistrici, novo kino dvorano in urejevatvi kanalizacije v Rušah in drugo.

PODNART:

V torek so imeli v Podnartu zbor volivcev, na katerem so po daljši razpravi in z nekaterimi dodatnimi predlogi soglasno potrdili predlog občinskega družbenega plana za leto 1957. Ob koncu so volivci govorili še o gradnji vodovoda v Podnartu, saj imajo zdaj samo kapnico in vodo iz nehigijenskih vodnjakov. Kritizirali so tudi novi voznik red vlakov, ker jim la-ta baje ne ustreza; jutranji vlak odpelje iz Radovljice zdaj še ob 8. uri, prej ob 11. uri, kar je odločno prezgodaj in morajo ljudje, ki hodijo v Radovljico na občino, k zdravniku in po drugih opravkih, čakati na vlak, ki odpelje iz Radovljice šele ob 3. popoldne.

SELNICA OB DRAVI:

Minulo soboto je DFD Svoboda v Selnici ob Dravi pripravila veseli večer. Številni gledalci so bili s programom zelo zadovoljni, zlasti pa jih je navdušili pihovski tjejk. Podobnih prireditev si tamkajšnji prebivalci še želijo. —jak

so jo nekaj malega izprašali, potem jim je ribala hodnike in stopnišča, čistila okna in stranišča. Tako bi šlo še nekaj časa, ko se ji ne bi stožilo po domu, ko je ne bi zapekla vest. Ponoči je brez spanca taval po celici, tokla z glavlo v zid, sanjarila o domačih ljudeh, o domačem mestu, planinah in poljih, o Janezu, navadni spalnici in kredenci. Ve te lepe, drobne stvari so bile izgubljene.

Slednjič so prišli ponjo. Posadili so jo v avto in zdrveli proti jugu. Na meji so ji rekli: »Kommen Sie nicht wieder! Dovolj imamo svojih ljudi.«

Zdaj je Mery doma. Hodi v službo. Janez ni več; našel je drugo, ki mu je pomagala kupiti spalnico, kredenco in radio. A to ni najhujše. Fantje se ustavljajo in gledajo za njo, majojo z glavami in brezbržno pravijo:

»Ti, tale Micka je izgubljena. Kdo jo bo še vzel?«

In Micka ve, da tisti ne bo prišel tako kmalu, da bo treba še precej časa, preden bo vse popravljeno, pozabljeno. A saj je končno dovolj, da ve, da se vsega zaveda.

D. Vresnik

OTVORITEV II. SLOVENSKEGA PRVENSTVA V JADRANEM LETALSTVU

PRVISTART

pod oblačnim nebom od Celja do Čakovca

Celje, 9. jun. - Danes se je začelo v Celju drugo jadrano prvenstvo Slovenije. Prireja ga Letalska zveza Slovenije pod pokroviteljstvom OLO Celje. Okoli 16 dopoldne je predsednik

STRELSKI DVOBOLJ JUGOSLAVIJA - POLJSKA

Zmaga naših mladincev in članov ter Poljakinj

Beograd, 8. jun. - Na strelišču Mirjevu pri Beogradu se je danes začel strelski dvoboj med reprezentancama Poljske in Jugoslavije. V moštvenem tekmovanju mladincev je prvo mesto osvojila druga ekipa Jugoslavije s 1697 krogi, drugo mesto pa Jugoslavija I 1688, tretja pa Poljska s 1672.

Rezultati posameznikov: Bešić 569, Grozdanović 567, Jožić 565, Vrbine 564 in tako dalje. Tekmovalci so v preciznem streljanju z malokalibrsko puško. V moštvenem tekmovanju članov je zmaga naša reprezentanca s 3712 pred Poljsko 3687. Rezultati posameznikov: Mastak (P) 1156, Praviharč 1149, Cuk 1146, Mašek 1145 (vsi Jugoslavija), Pavlata (P) 1144, Jež (J) 1137 itd.

Zenska poljska reprezentanca je prepričljivo zmagała v ekipnem in posameznem tekmovanju. Ekipno so zmagałe Poljakinje z 2820/2763. Rezultati: Smagur 566, Hase 566, Lukinska 563, Pliotrovska 564 (vse P), Radičević 569 (J) itd. Tekmovanje se jutri nadaljuje.

XXIV. KOLO ZVEZNE LIGE

Na dnu še vedno nejasno

Po večerajšnjih borbah v zvezni nogometni ligi sta dokončno rešeni le dve vprašanji: Crvena zvezda je novi prvak, kajti ni niti teoretične možnosti, da jo dohitijo Novosadčani, Vojvodina pa si je zagotovila drugo mesto, s tem pa tudi udeležbo v srednjeevropskem pokalu.

Polosaj v spodnjem delu lestvice ni nič bolj jasan. Še vedno se ne ve, kdo bo ostal in kdo bo izpadel iz lige. Največje presenečenje je pripravil Vardar, ki je v Beogradu premagal Radnički. Vardar si je tako povečal možnosti za obstoj v ligi. Radnički pa si jih je zmanjšal toliko, da je s eno nogo že v coni. Sarajevo nadaljuje s svojim izrednim finišem, zbira točke in si povečuje upanje. Z zmago nad Partizanom je Spartak na najboljši poti, da se izogne nevarnosti. Zagreb se je zagotovil obstanek, medtem ko se mora Velež še vedno bat.

Sarajevo : BSK 4:0 (2:0)
Zagreb : Velež 5:2 (3:0)
Crvena zvezda : Budućnost 5:3 (4:1)
Radnički : Vardar 1:2 (1:1)
Spartak : Partizan 3:2 (2:1)
Vojvodina : Hajduk 3:2 (1:1)

LESTVICA

Crvena Zvezda	24	17	4	3	62:18	32
Vojvodina	24	15	2	7	58:35	28
Hajduk	24	11	7	5	41:27	26
Partizan	24	10	6	8	47:35	26
Dinamo	24	9	5	10	47:46	23
BSK	24	8	7	9	39:44	23
Lokomotiva	24	10	3	12	44:51	22
Zagreb	24	8	6	10	34:43	22
Velež	24	9	4	11	43:55	22
Spartak	24	7	7	10	43:45	21
Budućnost	24	8	4	12	36:47	20
Sarajevo	24	8	4	12	34:46	20
Vardar	24	6	4	12	24:42	20
Radnički	24	6	7	11	30:44	19

Ljubljansko-primorska liga

REZULTATI:

Mitja : Krim	3:3
Izola : Grafičar	3:0
Tržič : Nova Gorica	3:1
Mladost : Triglav	1:2
Branik : Slavan	0:3

V.

Krim	18	12	4	1	57:21	30
Triglav	18	13	1	4	56:26	27
Grafičar	18	11	1	6	59:37	23
Nova Gorica	18	8	3	7	44:31	19
Tržič	18	8	2	8	38:28	18
Slovan	18	8	2	8	35:41	18
Ilirija	18	6	3	9	34:37	15
Izola	18	6	2	10	32:42	14
Mladost	18	5	2	11	38:49	12
Branik	18	2	6	12	22:50	4

Judoist brez zapestja

To je Anton Turk, 16-letni dijak 3. razreda ekonomske šole iz Maribora. Srečali smo ga na državnem prvenstvu judov v luhki kategoriji večera na Gospodarskem razstavišču.

"Bil sem na Primorskem, ko mi je leta 1945 granata odtrgala zapestje leve roke. Za judo pa sem se navdušil pred dvema letoma, ko sem gledal razna klubska tekmovanja. Judo je takšen sport, da me ne bi oviralo niti pomanjkanje zapestja. To sem takoj pomislil in se vpisal v judo klub Maribor. Začel sem redno trenirati in vaditi. Odkrjaja je šlo težko, potem pa sem dosegel vse večje in večje uspehe in kmalu sem se znašel v svojem klubu med prvo ekipo.

Anton Turk je tekmoval tudi že z drugimi ekipami. Pri tekmovanjih pa je imel dober vedno to smolo, da mu je zreb odločil za nasprotnika že mojstra v judu, ki bi bil trd oreh tudi preizkušnemu judoistu, ki ni invalid, in vendar je bil Anton prav tem izkušnim zelo trd oreh, ter se je moral marsikdo pošteno

Aerokluba Celje tov. Vencoslav Jeras slovensko otvoril tekmovanje, pozdravne besede pa sta izrekla predsednik Letalske zveze Slovenije tov. Marko Peršič in podpredsednik OLO Celje tov. Miran Cvenk. Med gosti je bil tudi sekretar LZS tov. Cedo Mokole ter številni javni in politični delavci celjskega okraja. Po pregledu nastopajočih ekip so odprli start za hitrostni polet z odložitvenim ciljem na okoli 100 km dolgi progi Celje-Čakovca.

Nekaj minut pred enajsto uro. Zastave na drogovi so plapolale v smeri "maršute", ko se druga za drugo dvigala pod oblake jadrana letala. Start je uspel. Vse je kazalo, da se bo tekmovanje razvijalo v najlepšem redu, čeprav progla ni bila lahka. Borba za prvo mesto je bila ostra. Od desetih tekmovalcev iz aeroklubov: Ljubljana, Celje, Ptuj in Alpejske letalskega centra Lesce so vsi, razen enega poleteli na enotnem tipu jadrana letala "Vaja", zato sta pri končnem plamaju v veliki meri odločala znanje in borbost, mnogo pa je bilo seveda tudi odvisno od sreče. Kmalu po prvih startih je začel veter menjati smer in posledice niso izostale. Trije piloti so se morali kmalu vrniti na letališča. Okoli 12. ure pa se je letališče končno izpraznilo. Vsa letala so bila v zraku, ocenjevalna komisija je bila čakala pri telefonu na prve rezultate. Ob 12.45 se je javil pilot Malek (AK Ptuj), pristi je moral v Ostrožnem pri Ljubljavi. Kmalu za njim pa sta se javila tudi Januš (AK Ljubljana), ki je obletel v Teharjih, in Mirnik (AK Celje), tical v Teharjih, in Mirnik (AK Celje), tical v Teharjih.

Nekaj minut pred enajsto uro. Zastave na drogovi so plapolale v smeri "maršute", ko se druga za drugo dvigala pod oblake jadrana letala. Start je uspel. Vse je kazalo, da se bo tekmovanje razvijalo v najlepšem redu, čeprav progla ni bila lahka. Borba za prvo mesto je bila ostra. Od desetih tekmovalcev iz aeroklubov: Ljubljana, Celje, Ptuj in Alpejske letalskega centra Lesce so vsi, razen enega poleteli na enotnem tipu jadrana letala "Vaja", zato sta pri končnem plamaju v veliki meri odločala znanje in borbost, mnogo pa je bilo seveda tudi odvisno od sreče. Kmalu po prvih startih je začel veter menjati smer in posledice niso izostale. Trije piloti so se morali kmalu vrniti na letališča. Okoli 12. ure pa se je letališče končno izpraznilo. Vsa letala so bila v zraku, ocenjevalna komisija je bila čakala pri telefonu na prve rezultate. Ob 12.45 se je javil pilot Malek (AK Ptuj), pristi je moral v Ostrožnem pri Ljubljavi. Kmalu za njim pa sta se javila tudi Januš (AK Ljubljana), ki je obletel v Teharjih, in Mirnik (AK Celje), tical v Teharjih.

XXIV. KOLO ZVEZNE LIGE

Za prvo ligo se bore

Beograd, 9. jun. V prisotnosti predstavnikov prvakov coneških lig so danes v Beogradu zrebali pare za kvalifikacijsko tekmovanje za vstop v zvezno nogometno ligo. Kot je znano, so prvaki posameznih con: v prvi Split, v drugi Zelezničar (Sarajevo), v tretji "Borovo" (Borovo) in v četrti Radnički (Kragujevac). Kvalifikacijsko tekmovanje se bo začelo 16. junija in končalo 27. julija. Dve prvoplatsni moštvi se bosta uvrstili v zvezno ligo.

Ljubljana : ESV München 9:1 (5:0)

Ljubljana, 9. junija. Tudi danes so se ljubitelji nogometa v Ljubljani razočarali nad mednarodno nogometno tekmo. V nezanimivi igri je član prve cone Ljubljana premagala goste iz Münchena z visokim rezultatom 9:1 (5:0). Gole so dosegli: Gruden 3, Dolenc 2, Blaznik, Kompoš, Hacler in Jovanovič po enega za Ljubljano, častni gol za goste pa je zabil Brandstätter z enajstmetrovke. Pred 1500 gledalci je sodil Logar iz Ljubljane.

JUGOSLOVANSKI KOŠARKARSKI POKAL

Madžarke skoraj presenetile

Tudi Jugoslovanke so se dobro borile proti Poljakinjam

Beograd, 9. jun. - V večerajšnjih tekmah za "Jugoslovanski pokal" so Jugoslovanske košarkarice nudile dokaj močan odpor poljski reprezentanci, vendar so srečanje izgubile z 42:53 (14:16). Češkoslovaška reprezentanca je po hudi borbi premagala Madžarsko

HOKEJ NA KOTALKAH

Prepričljiva zmaga Olimpije

Ljubljana, 9. jun. - V prijateljski tekmi v hokeju na kotalkah je Ljubljanska Olimpija premagala zagrebško Mladost z rezultatom 6:2 (1:0, 2:1, 3:1). Pred okrog 50 gledalci je sodil Gorše iz Ljubljane. Tekma sama je bila zanimiva, ker je bila hitra, bilo pa je tudi več razburjivih prizorov pred obeh vratoma. Pri gostih je nastopil tudi reprezentant Cobaldi iz Pule, ki pa sam, v družbi hokejistov na ledu, ki so pred tedni šele začeli trenirati na kotalkah, ni mogel dosti narediti. Pri domačinih sta bila najboljša Ocvirk, ki je dosegel 3 gole, in Kante, ki je bil uspešen dvakrat. Pri gostih, ki so bili tudi utrujeni zaradi teža, ker so tlik pred tekmo šele prispeli v Ljubljano, je bil mimo Cobaldija najboljši Djurić, tudi strelce obeh golov.

ki je moral pristati v okolici Ptuja. Sreča je obrnila hrbet tudi pilotoma Lazukiću (ALC) in Tovorniku (AK Celje).

Kako so jadrati ostali piloti: Kržnar, Pušnik in Steblaj (AK Ljubljana), Novak (ALC Lesce) in Velej (AK Celje), še nikamor poročili.

Ob zaključku poročila smo prejeli vest, da so tri jadrana letala srečno prispela na letališče v Čakovce. To je dokaz, da je tekmovanje kljub neugodnim meteorološkim pogojem in teži progi, uspešno. Zmagovalce bomo objavili jutri. V prihodnjih dneh se bo odvijalo tekmovanje še v naslednjih disciplinah: svobodni prelet, prelet s ciljem v najtežjih disciplinah jadrane letanja, to je prelet s ciljem in povratkom ter v hitrostnem trikotniku z obsegom 100 km.

Bajc drugi, mladinec Židan pa tretji

Ljubljana, 9. junija. Danes je košarski klub Odred že tretji zapored priredil medklubsko košarsko tekmo s Čez Col. To pot je bila dirka združena skupno s proslavo 70-letnice slovenskega košarskega športa in 5-letnice delovanja košarskega kluba Odred. Mimo vse slovenske košarske elite so startali tudi tekmovalci iz Avstrije in košaršji iz sosednje republike Hrvaške, med katerimi smo opazili tudi Valčića.

Proga, ki je vodila skozi Vipavo, Ajdovščino na Col, Logatec in nazaj v Ljubljano, zahteva od tekmovalcev veliko napora in mnogo vzdržljivosti. Največ pregledov pa dela košaršjem 15 km dolgi vzpon na Col, ki se točkuje tudi za športsko nagrado.

Ze zgodaj zjutraj je bilo pred Narodnim domom na Prešernovi cesti, kjer je bil start večerajšnje dirke, vse živo. Med tekmovalci je vsilila rahla avtoriteta, ki so v njih mladih predstojih se poslednji skrbno pregledovali svoje "sklepane konjčke". Srečali smo Bajca ravno ko si je natakil čelado. Popraskali smo ga, kaj meni o današnji dirki. Kratko nam je odgovoril: "Na vzponu na Col se bo odločilo."

Nekaj minut po sedmi uri se je pilsana karavana košaršjev odpravila na 160 km dolgo pot. Do vrhnjskega klanca so vozili zložno in strajeni skupini, tu pa se je kolona nekoliko razvelkala, vendar se je še pred Logatec zopet strčila. Tako so vozili vse do sletišča celice v Postojni, kjer je prišlo do najhujšega nesporazuma, ker so metrov pred ciljem ni bilo temu primerne znake. Tako so tekmovalci pričeli "spripate" šele nekaj metrov pred ciljem. V tej situaciji se je najboljši znašel rutinirani Valčić, ki je na sami ciljni črti za malenkost prehitel Šebenika. Od Postojne dalje se je skupina začela nekoliko trgati, vendar pa so vozili vsi favoriti v strajeni skupini. Pri Radtramu sta ušla dva Avstrijca, a ju je zaostala skupina ušla že v Podnanosu. V Vipavi je zopet pobegnila trojica Avstrijcev, in sicer Schwinger, Wagner in Konič. Na drugem in tretjem cilju v Ajdovščini - skozi katerega je prvi privozil Schwinger - so imeli obvezniki že dve minuti prednosti.

V začetku 15 km dolgega vzpona na Col, ki se vzdigne skoraj 800 m, se je strjena skupina redčila z vsakim metrov. Že v prvih kilometrih se je močno prebila v ospredje skupina sedmih košaršjev, ki so kmalu ušli ubežnike. Prvi je zaradi okvare na kolesu zaostal Dimnik, kmalu pa je popustil tudi Božnik. V vodilni petorici sta Bajc in Valčić forsirala vse hujši tempo. Nekaj kilometrov pred Colom pa je Bajcu počila zračnica. Po tem nesrečnem zaostanku Zidana in Šebenika in trinitutno prednostjo pripeljal na vrh vzpona in tako osvojil športsko nagrado. Za njim je privozil Avstrijec Schwinger, ki je prehitel vodilno skupino, nato pa so v manjših presledkih vozile manjše skupine.

Ze nekaj kilometrov pred Logatec je Bajc prehitel vse skupine in s ostrim tempom začel zasledovati vodilnega Valčića. V manjši razdalji za njim sta vozila Zidan in Flajs, nato pa še skupina štirih košaršjev. Na Vrhniki se je Bajc približal Valčiću že na minuto razlike, vendar pa je kasneje popustil. Prvi je privozil na cilj s skoraj štirinastminutno prednostjo Poljan Valčić, za njim pa Bajc. Za tretje mesto sta se ostro borila Flajs in Zidan. V končnem sprintu pa je Zidanu uspelo z takšno potezo prebiti za malenkost svojega rivala.

Po končani dirki smo vprašali zmagač Valčića, kaj meni o dirki. Z zadovoljnimi nasmehom nam je povedal vse. "Lahko bi bilo bolje," nam je po tožil Bajc, "defekt pa mi je pokvaril vse." Kaj meni o današnji dirki, pa smo vprašali tudi najmlajšega tekmovalca Zidana, ki je po letih sicer še mladinec, vendar pa že vozi v konkurenci seniorjev. "Kaj naj vam povem," nam je dejal zmedeno, "z uspehom sem popolnoma zadovoljen." O današnji dirki pa smo vprašali tudi organizatorja te uspele dirke tovariša Branjnika, ki nam je kratko odgovoril: "Računal sem in račun se ujema."

Kmalu za člani se štartali mladinci, ki so morali prevoziti 108 km dolgo progo do Postojne in nazaj. Vse do obrata v Postojni so vozili v zgoljeni koloni, po obratu pa so se razbili v posamezne skupine. V vodstvo je pobegnil Zagrebčan Pokupec, ki je tudi zmagal.

Rezultati: člani 160 km: povprečna hitrost 34,555 km/h. 1. Valčić (Ptuj) 4:39,50. 2. Bajc 4:43,10. 3. Zidan (oba Rog) 4:46,0. 4. Flajs (O) 4:46,0. 5. Božnik (O), 6. Šebenik (Rog), 7. Schwinger (Arboš, Celovec), vsi v času 4:49,05. 8. Perne (O) 4:49,06. 9. Paranos (Karlovac) 4:53,54 in 10. Unterwager (Arboš, Celovec) 4:53,56. Ekipno: 1. Odred, 2. Rog, 3. Karlovac, 4. Arboš, Celovec.

Mladinci 108 km: povprečna hitrost 43,482 km/h. 1. Pokupec (D) 2:54,15. 2. Cahon (Rog), 3. Vrbovšek (B), 4. Kunštelj (Odred), vsi v času 2:58,45. 5. Cerič (Branik) 3:06,50. Ekipa: 1. Branik, 2. Odred, 3. Rog. TOP

Buenos Aires, 9. jun. (AFP). Nogometna federacija Argentine je sklenila, da bo razveljavila dogovore za srečanja, ki so bila predvidena z Madžarsko, Avstrijo in Jugoslavijo, da se mora njena reprezentanca pripravljati za tekmo z Brazilijo in za kvalifikacijske tekme za svetovno prvenstvo.

Hewston, 9. jun. (Reuters). V Hewstonu (ZDA) je Irec Delaney pretekel 800 y v 1:48,4, kar je le za 1,8 sekunde slabše od svetovnega rekorda Američana Courteya.

Zagreb, 9. jun. - V srečanju ženske odbojarske lige je Lokomotiva premagala Crveno zvezdo s 3:1.

BOKSARSKI TURNIR V LJUBLJANI

Prvi dan nezanimivo

Ljubljana, 9. jun. - Sinoci je bil na Gospodarskem razstavišču prvi del boksarske revije, katero je organiziral boksarski klub "Ljubljana". Prijaviteljnih udeležencev iz Koroske in Madžarske ni bilo. Pred približno 1500 gledalci so se odvijale borbe v lažjih kategorijah za izbor finalistov, ki bodo nastopili danes zvečer. Borbeni finalni borbi v lažjih kategorijah bodo drugi še final v večer, posrednji, srednji in poltežki kategoriji. Večerajšnje borbe niso bile kdo ve kako zanimive, saj tekmovalci, razen zagrebčih, niso pokazali zadostne pripravljenosti.

Madžarska : Francija 35: 33 (18:16)
 ČSR : Jugoslavija 60:30 (28:9)

SAHOVSKI FESTIVAL NA BLEDU

V POLNEM TEKU

Bled, 9. junija. - V I. kolu mostvene turnirja šahovskega festivala na Bledu so bili doseženi naslednji rezultati:
 A skupina: Maribor : Torpedo (Rijeka) 2:2, Elektrotraj (Zagreb) II : Jelenice I 1:3, Elektrotraj I : LSK I 1:3, Jelenice II : Vinkovci 2:2.
 B skupina: Essen : Tržič 2:5,1:5, "3. maj" (Rijeka) : Zelezničar (Ljubljana) 0:3,5, invalidi: Celje : Sezana 2:2, Vrhnika : Bačka Topola 1:3, Zelezničar : Ljubljana I : Bolnica begunje 4:0, Radnik (Zupanja) : Bolnica Vrapce 2:5,1:5, Bled : Svoboda (Gorje) 2:1, Industrogradnja (Zagreb) : Elan (Begunje) 3:1.

Na turnirju moštvenih kandidatov so bili doseženi sledeči rezultati: Gorsk: Lasko 0:1, Molerović : Branicki, Smederevac : Bošković, Stupica : Dimc vse remi, Loosberg : Sokolov 0:1. V II. kolu, ki je bilo odigrano danes dopoldne, so bili doseženi v A skupini naslednji rezultati: Kranj : Maribor 0:4, CSK : Elektrotraj II 0:3,5.

DRŽAVNO PRVENSTVO JUDO

PRVENSTVO BREVKA

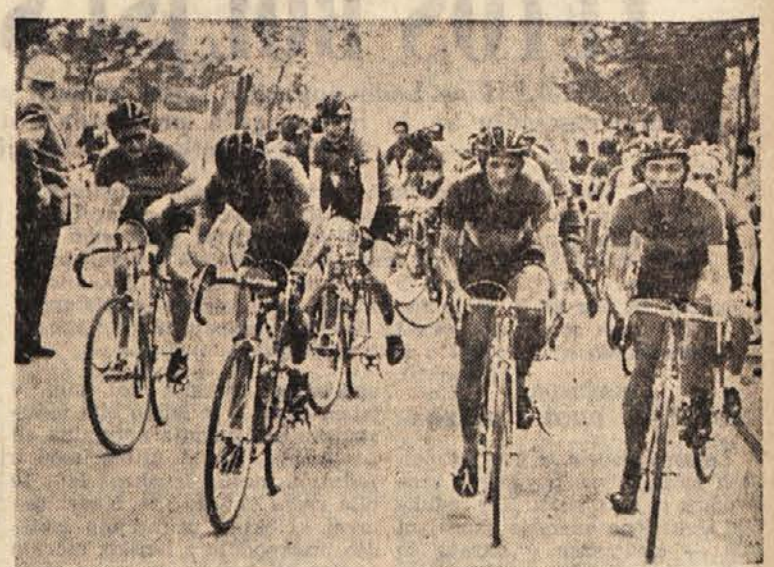
Ljubljana, 9. junija. Danes so potekle na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani borbe najboljših jugoslovanskih judov v šestih kategorijah, in sicer v lahki in poltežki kategoriji. Prvenstvo je obilovalo na lepih in vzgribnih borbah, ki pa niso prinesle donosne odločitve o naslovih prvakov. Največ zaslug za to ima sodniška komisija, ki se še po enournem posvetovanju po koncu tekmovanja ni mogla sporazumeti za odločitev. Do spora je prišlo najprej zaradi vprašanja, ali naj

SMUČARSKÉ TEKME NA GROSS-GLOCKNERJU

Velik uspeh Slavice Zupančič

Celovec, 9. jun. (APA). Mednarodnega tradicionalnega smučarskega tekmovanja na Grossglocknerju so se med 70. smučarji iz Avstrije, Italije, Nemčije, Francije in ZDA udeležili tudi Jugoslovanci Štefe, Mulej in Slavica Zupančič. V hudi konkurenci je Slavica Zupančič dosegla drugo mesto, kar je zelo lep uspeh, spričo tega so nastopile številne najboljše avstrijske smučarke in iz drugih alpskih držav. V smuku je zmagała Hilde Höfner (Avstr.) 1:46,0, drugo mesto pa si je priborila Zupančičeva z 1:55,2, na tretjem mestu pa je Avstrijka in sicer Tea Hochleitner 1:55,8.

V moški konkurenci je osvojil prvo mesto Karl Schranz z rezultatom 2:00,6, Janez Stefe deli deveto, deseto in enajsto mesto s Klabacherjem in Lippatzenem (oba Avstrija), medtem ko je Time Mulej dvanajsti.

Tekmovalci so še sveži, zato vozijo v skupini in budno pazijo drug na drugega, da ne bi kdo pobegnili

MEDKLUBSKA KOLESARSKA DIRKA "ČEZ COL"

VALČIČ IZBOLJŠAL REKORD

Bajc drugi, mladinec Židan pa tretji

ger - so imeli obvezniki že dve minuti prednosti.

V začetku 15 km dolgega vzpona na Col, ki se vzdigne skoraj 800 m, se je strjena skupina redčila z vsakim metrov. Že v prvih kilometrih se je močno prebila v ospredje skupina sedmih košaršjev, ki so kmalu ušli ubežnike. Prvi je zaradi okvare na kolesu zaostal Dimnik, kmalu pa je popustil tudi Božnik. V vodilni petorici sta Bajc in Valčić forsirala vse hujši tempo. Nekaj kilometrov pred Colom pa je Bajcu počila zračnica. Po tem nesrečnem zaostanku Zidana in Šebenika in trinitutno prednostjo pripeljal na vrh vzpona in tako osvojil športsko nagrado. Za njim je privozil Avstrijec Schwinger, ki je prehitel vodilno skupino, nato pa so v manjših presledkih vozile manjše skupine.

Ze nekaj kilometrov pred Logatec je Bajc prehitel vse skupine in s ostrim tempom začel zasledovati vodilnega Valčića. V manjši razdalji za njim sta vozila Zidan in Flajs, nato pa še skupina štirih košaršjev. Na Vrhniki se je Bajc približal Valčiću že na minuto razlike, vendar pa je kasneje popustil. Prvi je privozil na cilj s skoraj štirinastminutno prednostjo Poljan Valčić, za njim pa Bajc. Za tretje mesto sta se ostro borila Flajs in Zidan. V končnem sprintu pa je Zidanu uspelo z takšno potezo prebiti za malenkost svojega rivala.

Po končani dirki smo vprašali zmagač Valčića, kaj meni o dirki. Z zadovoljnimi nasmehom nam je povedal vse. "Lahko bi bilo bolje," nam je po tožil Bajc, "defekt pa mi je pokvaril vse." Kaj meni o današnji dirki, pa smo vprašali tudi najmlajšega tekmovalca Zidana, ki je po letih sicer še mladinec, vendar pa že vozi v konkurenci seniorjev. "Kaj naj vam povem," nam je dejal zmedeno, "z uspehom sem popolnoma zadovoljen." O današnji dirki pa smo vprašali tudi organizatorja te uspele dirke tovariša Branjnika, ki nam je kratko odgovoril: "Računal sem in račun se ujema."

Brzovjake

Milano, 9. jun. (Reuters). V zadnji etapi mednarodne košarske dirke "Giro d'Italia" od Termis do Milana je zmagał begiški vozač Van Steenberg. V končnem generalnem plamaju je prvo mesto osvojil Italijan Gaston Nencini.

Dunaj, 9. jun. (APA). V tretji etapi mednarodne košarske dirke v Avstriji (85 km) je zmagał Durlacher (A) 2:29,28 pred Jugoslovanom Levakićem in še nekaterimi drugimi, ki so prispeli na cilj v času zmagačev.

Novi Sad, 9. jun. (Tanjug). Po X. kolu mednarodnega šahovskega turnirja v Novem Sadu vodi Marič s 7,5. Slede: Lučinićev 7, Puc 6,5. Pitbard 6. Djantr 5,5 (3). Tot 5,5 itd.

Buenos Aires, 9. jun. (AFP). Nogometna federacija Argentine je sklenila, da bo razveljavila dogovore za srečanja, ki so bila predvidena z Madžarsko, Avstrijo in Jugoslavijo, da se mora njena reprezentanca pripravljati za tekmo z Brazilijo in za kvalifikacijske tekme za svetovno prvenstvo.

Hewston, 9. jun. (Reuters). V Hewstonu (ZDA) je Irec Delaney pretekel 800 y v 1:48,4, kar je le za 1,8 sekunde slabše od svetovnega rekorda Američana Courteya.

Zagreb, 9. jun. - V srečanju ženske odbojarske lige je Lokomotiva premagala Crveno zvezdo s 3:1.

Boksarski turnir v Ljubljani

Ljubljana, 9. jun. - Sinoci je bil na Gospodarskem razstavišču prvi del boksarske revije, katero je organiziral boksarski klub "Ljubljana". Prijaviteljnih udeležencev iz Koroske in Madžarske ni bilo. Pred približno 1500 gledalci so se odvijale borbe v lažjih kategorijah za izbor finalistov, ki bodo nastopili danes zvečer. Borbeni finalni borbi v lažjih kategorijah bodo drugi še final v večer, posrednji, srednji in poltežki kategoriji. Večerajšnje borbe niso bile kdo ve kako zanimive, saj tekmovalci, razen zagrebčih, niso pokazali zadostne pripravljenosti.

Madžarska : Francija 35: 33 (

DNEVNE NOVICE

Autobusni promet - Celje obvešča potnike, da vozi sezonski avtobus na relaciji Celje-Logarska dolina po naslednjem voznem redu: odhod 16.45 Celje, prihod 7.45, odhod 18.00 Ljubno, prihod 6.00, odhod 19.00 Logarska dolina, odhod 5.00. Vožnja iz Logarske doline ob 7 s prihodom v Celje ob 9.15 je ukinjena. - Avtobus proge Redica ob Savinji-Celje odhaja iz Celja ob 16.00, ne pa ob 17.30, kot je bilo objavljeno v voznem redu. - Uprava.

Obveščamo vse rezervne oficirje obine Bežigrad, da bo v nedeljo, 16. t. m. v Ribnici ogled artilerijskih instrumentov. Odhod ob 4.40 z glavnega kolodvora v vlakom. Prijave do torka, 11. t. m. v pisarni občinskega odbora ZROJ - Bežigrad, z navedbo imena, primka, naslova ter številke osebne izkaznice. Vožnja brezplačna. Vsi člani vjudno vabljeni. - Občinski odbor ZROJ Bežigrad.

Dobro nasveti! Če želiš odlično masno kremo, potem zahtevaj samo »ULTRAGIN« - sport kremo. Dobis jo v vseh parfumerijah.

»FLEX« slovi za čiščenje mastnih madežev in ga lahko kupiš v vseh trgovinah, ki prodajajo milo. Pazi na znamko »FLEX«!

Pege zagotovo odstraniš s kremo proti pegam »EVELINE«. Dobite jo v drogerijah v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju in Novem mestu.

Zadnji krik francoske mode - tri vrste barve sminko so dobile drogerije v Ljubljani, Mariboru, Kranju, Celju in Novem mestu.

Pege vam zagotovo odstrani Pegasan kremo. Odlikajte v trgovinah nadomestila in zahtevajte originalni PEGESAN z rdečezlato etiketo.

Predavanja

V okviru ponedeljkovih pogovorov za sindikalne odbornike bo v ponedeljek, 10. junija, predaval tovariš dr. Jože Gorčar: »O industrijski revoluciji našega časa«. Predavanje bo ob 20. uri v veliki dvorani Doma sindikatov na Miklošičevi cesti 28. Vabljeni vsi sindikalni odborniki.

Koncerti

Koncertna direkcija bo zaključila letošnje sezono s koncertom znamenite italijanske violiniстке Fine Carmirelli, ki uživa sloves ene prvih svetovnih violiniček. Spremljal jo bo Marjtan Lipovšek. Spored obsega sonate Mozarta, Beethovna (Kreutzerjeva sonata) in Debussyja ter Schubertov »Rondo brillante«. Koncert bo noč ob 20.15 v Filharmoniji za modri abonma. Nečaj vstopnic za dodatne sedeže je še v prodaji.

Študenti AG iz razredov za klavir (prof. Zarnikova, Horakova in Sivčič).

Mestno gledališče ljubljana

Gledališka pasaja

Ponedeljek, 10. junija ob 20: Sidney Howard: »Pokojni Christopher Bean«. Zaključena predstava. (Davenport - Franček Drogenik.)

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je v 83. letu starosti umrl naš ljubi oče, stari oče

JOSIP OJSTERŠEK

železniški upokojenec

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, 11. junija 1957 ob 17. uri iz Nikolajeve mrliške vežice na Žalah.

Ljubljana, dne 9. junija 1957.

Zalujoči: žena Kati, hčerke Pepina, Marija, Oti, sinova Narcis in Jože, vnuki in vnučkinje ter ostalo sorodstvo.

MOŽ Sloan Wilson

V SIVEM

»Ne maram v Italijo. Pri tebi bom ostal.«

»Mogoče bi morala jaz kam iti za nekaj dni. Morda bi si tako prišla na jasno.«

»Vem za nekaj boljsega. Manterjeva naj skrbi za otroke kak teden, midva pa bi kupila nov avto in se peljala skupaj v Vermont.«

»Ne vem. Daj mi časa za premislek! Pojdi v hišo, bom že sama prišla.«

»To mi ni všeč.«

»Prosim te, pojdi!«

»Prav pa grem.« Poljubil jo je in se po mesečni odpravi v hišo. Tik preden je stopil v vežo, se je obrnil in jo videl, kako se je zgubljeno premikala po visoki travi. Oko daleč je bila videti kot prikazen, oblita z mesečino. Ze je stopil za njo, pa se je premislil. Nekaj časa je sedel v dnevnici sobi in kadil, nato pa je stopil k vežnim vratom in se razgledal. Nikjer je ni bilo videti. Ves nemiren je šel v kuhinjo in dal v kozarec košček ledu. Nalil si je pijačo, jo nesel gor in legel na posteljo. Ko bom tole popil, se bo nemara že vrnila. Je mislil in počasi srkal iz kozarca. Prav ko je izpraznil kozarec, je zaslišal brnenje motorja. Zdrknil je po stopnicah in stekel pred hišo. V mesečini je opazil stari avto v trenutku, ko ga je Betsy silovito pogonila iz garaže. Stekel je, toda še preden je ril na pol poti, so se prižgale luči. motor je močneje zabrnal, avto je zdrknil po griču. Možeane mu je prešinila misel, da se je bil njegov oče prav tako pogonil po strmi poti proti skalovju in je tam obležal. Zato je stekel za Betsy, kolikor so ga nesle noge. Kdaj pa kdaj je opazil

violinočelo (prof. Sedlbauer), solo petje (prof. Darlan) in komorno glasbo (profesor Pfeifer) bodo nastopili jutri, v torek, ob 20.15 v Filharmoniji. Sporedi kot vstopnice na AG, Gosposka 8-I.

GLEDALIŠKA SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA

Ponedeljek, 10. junija ob 20: Kreft: »Krajski komedijanti«, Abonma H. Terek, 11. junija ob 20: Potrč: »Krefti«. Abonma B.

Sreda, 12. junija ob 20: Potrč: »Krefti«. Abonma D.

Cetrtek, 13. junija ob 20: Potrč: »Krefti«. Abonma A.

Petek, 14. junija ob 15.30: Potrč: »Krefti«. Abonma Petek II. popoldanski.

Ob 20: Kreft: »Krajski komedijanti«. Abonma U.

Sobota, 15. junija ob 20: Nash: »Mojster za dež«. Premiera. Izven in Prem. ab.

Nedelja, 16. junija ob 20: Nash: »Mojster za dež«. Izven in za podelželje.

V soboto, 15. junija bo imela Drama enajsto in zadnjo letošnja premiero. Uprizorjena bo »romantična komedija« H. R. Naaha »Mojster za dež«. Režiral je ing. arch. Viktor Molka, scenograf ing. arch. Ernest Franz, kostumograf Alenka Bartl-Serša. Komedijo je prevedel Janko Moder. Igrajo: H. C. Curryja - Edvard Gregorin, Noaha C. Anton Homar, Jima - Drago Makuc, Lizzie - Vika Grlova, Fila - Stane Česnik, šerifa - Aleksander Valič, Starbucka - Jurij Souček.

OPERA

Ponedeljek, 10. junija: zaprto.

Torek, 11. junija: zaprto.

Sreda, 12. junija: zaprto.

Cetrtek, 13. junija: zaprto.

Petek, 14. junija ob 20: Nušič: »Mister Dolan«. Gostovanje Beogradske Komedije. (Vstopnice so že v prodaji.)

Sobota, 15. junija ob 20: Svara: »Kleopatra«. Abonma red E.

Nedelja, 16. junija ob 20: Baletni večer: Chopin: Silfide; Gottfried von Einem: Rondo o zlatem teletu; Rossini-Respighi: Fantastična prodajalna. - Premiera. Prem. abonma in izven.

Ponedeljek, 17. junija ob 20: Majakovski: »Hladni tuš«. Gostovanje Beogradske Komedije. (Vstopnice so že v prodaji.)

Zadnja, sedma premiera letošnje operne sezone bo v nedeljo, 16. t. m.: baletni večer, ko bodo prvič na našem odru izvajana dela: Balet Mihaela Fokina »Silfide« - na glasbo Frederika Chopina, tri plesne drame po scenariju Tatjana Geovskij »Rondo o zlatem teletu« - na glasbo Gottfrieda von Einema, in balet »Fantastična prodajalna« po scenariju Leonida Mjasina na glasbo Rossinija in Respighija. Koreografi so: po Mihaelu Fokinu Majna Sevnikova, dr. Henrik Neubauer in Metod Jeras. Dirigira Ciril Cvetko. Sceno za Silfide in Fantastično prodajalno je zasnoval Milan Budina, za Rondo ing. Viktor Molka. Kostumi so zasnovala Alenka Bartl-Seršova.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaja

Ponedeljek, 10. junija ob 20: Sidney Howard: »Pokojni Christopher Bean«. Zaključena predstava. (Davenport - Franček Drogenik.)

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaja

Ponedeljek, 10. junija ob 20: Sidney Howard: »Pokojni Christopher Bean«. Zaključena predstava. (Davenport - Franček Drogenik.)

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaja

Ponedeljek, 10. junija ob 20: Sidney Howard: »Pokojni Christopher Bean«. Zaključena predstava. (Davenport - Franček Drogenik.)

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 12. junija ob 20: Igor Torkar: »Pozabljeni ljudje«. Abonma red Sreda. Vstopnice so tudi v prodaji. Cetrtek, 13. junija: zaprto.

Petek, 14. junija ob 20: Sidney Howard: »Pokojni Christopher Bean«. Abonma LMS IV. (Davenport - Angel Arčon.)

Sobota, 15. junija ob 18: Majakovski: »Hladni tuš«. Gostovanje Komedije Beograd.

Ob 20: Dobričanin: »Skupno stanovanje«. Gostovanje Komedije Beograd.

Nedelja, 16. jun. ob 16: Nušič: »Mister Dolan«. Gostovanje Komedije iz Beograda.

Ob 20: S. Loran i P. Mez: »PTTK«. Gostovanje Komedije iz Beograda.

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna:

Ponedeljek, 10. junija - lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.

Torek, 11. jun. - lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.

Kino:

»PARTIZAN«: amer. barvni film: »Pot v Hollywood«.

»UDARNIK«: ameriški film: »Pod okriljem zakona«.

Slovensko narodno gledališče

Ponedeljek, 10. junija ob 20: Pinžgar: »Razvalina življenja«. Priredi MKUD dr. Fr. Crnek (I. gimnazija, Maribor).

Torek, 11. junija ob 20: Shaw: »Pygmalion«. Red A. Nekaj sedežev in stojšč v prodaji.

12 ROBEK SLATINE

Francoski film »Milkavnosti Pariza«.

SPREJMEMO V SLUŽBO strojepisno

Nastop službe takoj. - Plača po tarifnem pravilniku. - Poudrbe pošljite na naslov:

KERAMIČNO KEMIČNA INDUSTRIJA KAMNIK

1942

»VARTEKS«

VARAZDINSKA TEKSTILNA INDUSTRIJA VARAZDIN

PRODA PO UGODNIH POGOJIH

stroj za pranje volne LEVIATHAN

Stroj je v popolnoma uporabnem stanju, sestoji pa se iz 5 kadi. - V prvi kadi je moč delati z dvema brzinama.

Interesenti si lahko stroj ogledajo vsak dan v tem podjetju od 6. do 14. ure.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 12. junija ob 20: Mollère: »Skopuh«. Premiera. Premierski abonma in izven.

KINO

»UNION«: bolgarski film »Zgodilo se je na ulici«.

»METROPOL«: amer. barvni film »Dolina maščevanja«.

»LETNI KINO«: italijanski film: »Obtožba«.

VESTI IZ TRBOVELJ

»DELAVSKI DOM«: amer. barvni film »To je ljubezen«. V glavni vlogi Kathryn Grayson.

»SVOBODA«, Trbovlje II: ameriški barvni film »Borba v vsemirju«.

Vesti iz Jesenic in okolice

Zdravniško dežurno službo ima od 8. do 14. junija dr. Avgust Tancar, Gosposvetska cesta.

KINO

»RADIO«: amer. barvni film »Clovek s puško«. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi Randolph Scott.

KOROŠKA BELA: ital. barvni film »Teodora«. Predstava ob 19. V gl. vlogi Gianna Maria Cannale. Samo danes.

VESTI IZ KRANJA

»STORŽIČ«: franc. film »Heroji so utrjeni«. Predstavi ob 17.30 in 20. - V gl. vlogi, Curd Ydrgens, Yves Montand in Maria Felix.

LETNI KINO »PARTIZAN«: francoski film »Vas zvesti Black«. Predstava ob 20.30. V gl. vlogi Eddie Constantine.

2 BLEDA

Vzhodnonemški barvni film »Zgodba mladega Muka«. Predstavi ob 18 in 20.30. V gl. vlogi Thomas Schmidt, Johannes Maus in Trude Hersterberg.

DROBNI OGLASI

KROJAŠKI SIVALNI STROJ »Pfaff« - ugodno prodam. Naslov v upravi »Ljudske pravice«. 601

SPREJMEMO večje število študentov od 17. leta starosti dalje za delo pri pleskanju drogov. - Električna cesta - železnica, Ljubljana, Celovška cesta 164. 1937a z

SPREJMEMO v učenje vajence za ključavnarstvo, mizarstvo, ličarstvo, mehanično in elektro stroko. Pogoji za sprejem so: stanovanje v Ljubljani ali v bližnji okolici in najmanj 3 razredi gimnazije. Pismene prošnje je vložiti na podjetje Električna cesta železnica Ljubljana, Celovška cesta 164. 1937b z

KINO »UNION«

Ameriški barvni vstavistion film

Nismo mi angeli

Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 19 matineja istega filma. - V gl. vlogi Humphrey Bogart. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje. - Danes zadnjič.

KINO »KOMUNA«

Premiera japonskega barvnega filma

»Vrata pekla«

Tednik »Posebna vožnja«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Hasegawa Kazuo. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje.

KINO »SLOGA«: mehiški film »Kobom odšel«. Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.15. V glavni vlogi Libertad Lamarque.

KINO »VIC«: premiera ital. filma »Sto let ljubezni«. Predstave ob 16, 18.15 in 20.30.

Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30 do 11 in od 14 dalje, za matinejo v kinu »Union« pa od 9 dalje.

KINO »SOCA«: ital. barvni film »Odisej«. Predstave ob 15, 17 in 20. - Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Nemški barvni film

Cigan baron

Tednik. V glavni vlogi Georges Guetary in Paul Hörbiger. Predstave ob 16, 18 in 20. - Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO »ŠIŠKA«

Ameriški film

»VISOKA BARBAREE«

V glavni vlogi Van Johnson, June Allyson. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14. ure dalje

RADIO LJUBLJANA

Spored za ponedeljek, 10. junija

Poročila ob: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55.

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.50-7.40 Reklame in obvestila - 7.10 Zabavni spoki. vmes ob 7.30-7.25 Naš jedilnik - (8.00-11.00 odd. na valu 202 m) 8.05 Jutranji divertimento - 9.00 Drobci iz sudanske lirike in proze - 9.30 Skladbe za violino in klavir - 10.10 Za staro in mlado (spored lahke in zabavne glasbe) - 11.00 Uvodni takti - 11.05 Oddaja za solarje - Berislav Brkič: Jagoda - 11.35 Domače pesmi in napetosti za dobro voljo - 12.00 Opoltdanski koncertni spored - 12.30 Kmetijski nasveti - Lojze Jamnik: Močna krmila in resnica - 12.40 Skladbe slovenskih avtorjev - 13.15 Pisan spored zabavnih melodij - 14.05 Oddaja za solarje - Ernest Adamič: Tekma s smrtnjo - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pordavljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Utrinki iz literature - A. Tolstoj: Novela - 16.00 V sve-

tu opernih melodij - 17.10 Iz naših kolektivov - 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Kulturni pregled - 18.15 »Po Koroškem, po Kranjskem...« (spored narodnih pesmi in napevov) - 18.40 Mladinska oddaja - 19.00 Zabavna oddaja, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Koncert simfoničnega orkestra Jugosl. radiodifuzije - 22.15 Jazz-cocktail - 23.00-23.15 in 23.30-24.00 Oddaja za tujino (prenos iz Zagreba).

II. program

12.30 Pisana vrsta zabavnih skladb - 13.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 13.10 V glasbi po svetu - 14.20 Ljubljanska kronika in obvestila - 14.35 Henryk Siering, Anton Rubinstein in Isak Stern igrajo virtuozne skladbe - 15.00-15.15 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 22.15 Glasbena medigra - 22.20 Mednarodna radijska univerza - Inž. M. Haim: Pred poletom: umetnega satelita - 22.35-23.00 Ritmi in melodije.

avto, potem pa je prislunil. Počasi se je glas motorja izgubljal v daljavi.

Potem je Tom še dolgo stal pri vrtnih vratih in čakal Betsy, pa se ni vrnila. Stopil je v hišo in se oblečen vrgel na posteljo. Kaj hočem, čakati je treba! Morda bo telefonirala in mi povedala, kaj namerava storiti, si je dopovedoval. Vendar se telefon ni oglasil, tišina je enakomerno prekinjala tiktakanje stenske ure starega očeta.

XL

Bilo je okoli dveh po polnoči, ko je navsezadnje le zazvonil telefon. »Halo!« je hitel Tom. »Betsy, ali si ti?«

»Da,« mu je tiho odgovorila. »Avto je odpovedal.«

Olažnato se je zasmejal na ves glas. »Dobri stari avto,« je rekel. »Torej te ni pripeljal daleč?«

»Hotela sem se že vrniti, vozila sem, kolikor se je le dalo. Hotela sem biti sama, zato sem se peljala naokoli. Vse sem razmisliła in sem že bila na poti domov, ko je motor utihnil.«

»Kje pa si?«

»Nekaj milj iz Westporta.«

»Od kod kličeš?«

»S policijske postaje. Ko je motor odpovedal, sem šla po cesti, da bi prišla do telefona, pa se je ustavila motorizirana patrulja in me pobrala. Pokazala sem jim avto, oni pa so hoteli videti vozniško dovoljenje in legitimacijo. Ničesar nimam pri sebi.«

»Reci stražniku, naj potegne avto do najbližje garaže, jutri pa ga bova prodala in kupila novega. Pa taksi! Vzeml in pridl kar najprej domov.«

»Ne vem, ali me bodo pustili.«

»Zakaj pa ne? Saj to je smešno! Ali imajo še kaj drugega proti tebi?«

»Pravijo, da me držijo zato, ker sem vozila brez legitimacije, meni pa se zdi, da me sumljivo gledajo. Menda zato, ker nisem dobro oblečena. Začeli so me spraševati, kje sem si raztrgala bluzo.«

»Najbrž mislijo, da se ti je pripetila nezgoda,« se je smejal.

»Nikar se ne smeji! Rada bi čimprej domov. Strašno slabo se počutim, domov bi rada.«

»Daj mi stražnika k aparatu,« ji je rekel.

»Tako,« mu je odgovorila.

Trenutek zatem se je oglasil stražnik: »Vodnik Haggerty pri telefonu.«

»Jaz pa sem Rath, Thomas Rath iz Južnega zaliva,« je rekel Tom. »Prosim, pokličite taksi za moje ženo, da bo prišla takoj domov. Če bodo kakršne koli težave, se obrnite na sodnika Saula Bernsteina, pa bomo pri njem poravnali.«

»Prav nobenih težav ne bo,« je odgovoril Haggerty. »Malce čudno se nam je zdelo, da se ženska tako pozno ponoči sama sprehaja po cesti. Hoteli smo se le prepričati, ali ni kaj narobe.«

»Je že vse prav. Prosim, potegnite avto v garažo, zanjo pa naročite taksi!«

»Prav rad. Ali sta s sodnikom Bernsteinom prijatelja?«

»Seveda sva!«

»Lepo ga pozdravite, ko ga boste spet videli. Saj ste si zapomnili ime, kajne? Haggerty se pišem. In recite svoji ženi, naj drugič vzame izkaznico s seboj, kadar se bo spet pozno ponoči vozila okoli.«

»Bom, bom. Ali bi lahko zdaj spet govoril z njo?«

»Prav,« je odgovoril Haggerty, »samo trenutek!«

»No, zdaj te bodo izpustili,« je rekel Betsy. »Zate bodo naročili taksi. Takoj pridl, komaj te že čakam!«

»Prišla bom, kakor hitro bom mogla. Tako nemumna sem bila, Tommy, zdaj vem.«

»Izkaznico lahko pač vsakdo pozabi doma,« ji je odgovoril. »Pohiti, pa se bova pogovorila.«

Stopil je pred hišo in sedel na stopnice. Še vedno se je široka mesečina razlivala po visoki travi in po vodi v zalivu, drevje je pošumevalo v prvi jutranji sapi. Prižgal si je cigareto in gledal dim. Čez kake pol ure se je približal avto. Široko je svedel po poti, nato pa se je ustavil pred hišo. Zadnja vrata so se odprla, Betsy je skočila iz avtomobila in stekla k Tomu. Nič nista govorila, tišina je čez kake pol minute zmotil sofer taksija, ki je hotel vozno. Tom je plačal. Taksi se je odpeljal, potem pa se je Tom obrnil k Betsy. »Nikar še ne pojdiva noter,« ji je rekel, »tako lepo je zunaj.«

Sla sta do kamnitega zidu in se s hrbiti naslonila nanj. Poljubil jo je. »Nekaj bi ti rada po-

KARIBU v nevarnosti

Zaradi nenačrtnega odstrela je severnih jelenov znatno manj

- ♦ Z gole vzpetine na severu
- ♦ se je razlegel klic: »Prihajajo!«
- ♦ Lovci — Indijanci,
- ♦ Eskimi in belci so bili med njimi — so se stresli, kakor da je šinila vanje električna iskra. V trenutku so imeli pripravljene puške, veliki lov se je začel.

Pravzaprav to ni bil lov v našem pomenu besede, saj je šlo za meso, ki je sredi ledene pokrajine poglavitna hrana ljudi in vprežnih psov, hkrati pa vaba za pastirje, ki so jih bili nastavlili zverem. »Prihajajo!« se je razlegel klic. Prihajali so severni jeleni...

Ko zavejejo ledeni zimski vetrovi z arktične strani čez severnoameriško tundro, se začne velika selitev severnih jelenov proti jugu, kjer jih gozdovi zaščitijo pred ledenim mrazom. Karibu je za samotnega prebivalca, ki potuje po ledeni divjini med Hudsonovim zalivom in Arktičnim oce-

anom, vse od hrane do obleke, čolnov in sani, skratka življenje.

Ze v davnih časih so eskimski in indijanski lovci z lokom in puščico streljali v topotajoče črede severnih jelenov. Ujeli so si, kar so potrebovali, vendar se pri tem številčnost severnih jelenov ni zmanjšala. Potem pa so prišli belci, ki so z avtomatičnimi puškami streljali na daljavo, lov na jelene se je pogosto sprevrgel v nesmiselno klanje. Se pred petdesetimi leti je bilo na ameriškem severu okoli dva milijona karibuev, zdaj pa jih je komaj še tretjina.

Kot ogenj se razširi novica, kadar se začne severni jeleni zbirati v čredo, da bi se skupno napotili proti jugu. Stoletja dolgo že hodijo po istih poteh, kjer zdaj prežijo nanje lovci z modernim orožjem.

Od daleč prinaša veter ostril vonj po teh živalih, tla zabobnjajo pod kopiti tisočglave črede, ki se zariše na obzorju najprej v podo-

bi temne lise. Potem se v njej oblikujejo drobne pičice, ki naglo naraščajo. Na kilometre daleč opazi lovec na tisoče živali drugo pri drugi in dobi vtis, kakor da so iz zasnežene pokrajine nenadoma pognali nešteti jelenji rogovi.

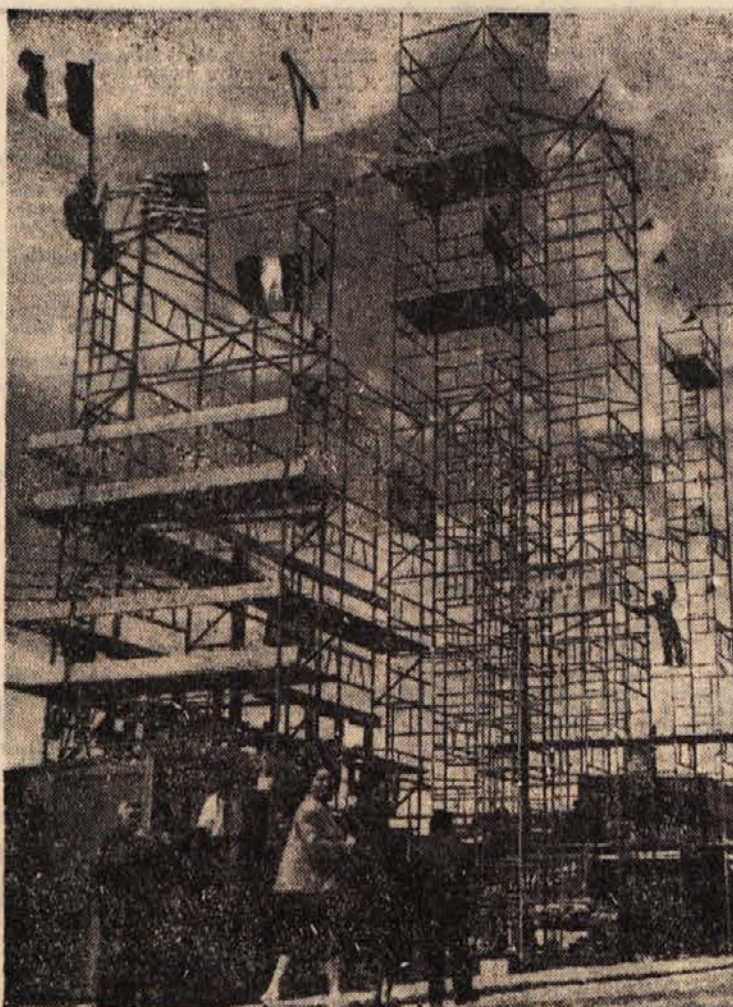
»Kot ukopan sem gledal to valovanje rogov in jelenjih teles pod njimi,« opisuje dogodek lovec, ki se je prvič udeležil tega pogona. »Ko so prišli jeleni dovolj blizu, so se z vseh koncev oglasile avtomatične puške, jelenov je padlo na ducate, na stotine, drugi so skušali uti, prednje vrste so hotel zaviti v stran, pri tem je nastala gneča in živali so bile na vseh straneh pred puškinih cevmi. To, kar se je dogajalo, ni imelo s pravi lovom nobene zveze več. Trajalo je eno uro, morda dlje, potem so se jeleni le nekako zrinili skozi vrzel, na bojišču pa je obležalo na stotine trupel.

Vse je bilo mimo, že so z vseh strani hitele žene, ki so jih spremljali otroci. Z lovci vred so se vrgle na meso, ki se je iz njega še kadila življenjska toplota, kmalu potem pa so lačni lovci ob tabornem ognju z užitek pospravili kuhane jelenje jezike, ki veljajo za specialiteto.

»Vsega me je prevzelo,« pripoveduje lovski novinec, Paul Rochenard, visoki Kanadčan francoskega rodu, pa je hladnokrvno zmigal z rameni: »Kaj hočeš! Brez zaloge mesa ne bi tu gori nihče preživel ledenega mraza. Sicer pa — tu na Daljnem severu se dogaja s severnimi jeleni isto, kar se je nekoč na ozemlju Združenih držav z bivoli, Indijanci in Eskimi tam gori na severozahodu pa bodo nemara že v bližnjih nekaj desetletjih stradali, če se ne bo spremenil morilski odnos belcev do severnih jelenov, ki so za stalnega prebivalca ledenega severa vir vsega življenja.«

Ko je nenadni mrtil val zajel pred kratkim tudi Chicago, je postalo na nogometni tekmi nena- vadno hladno. Oče in sin Hogan sta pokazala, da navdušen športni navijač navzile mraza vztraja do konca tekme. Seveda je v ta namen potreben široko krojen plašč in pa domislek, da je mogoče posnemati kenguruja.

Na prostoru pariškega veleesajma so trije delavci, ki jih vidite na ogrođu, postavili svojevrstni svetovni rekord: v sedmih urah in 45 minutah so sestavili gorje ogrođe za razstavne prostore nekega ameriškega podjetja. Za sestavo tega kovinskega ogrođa bi sicer v normalnih razmerah delalo šest delavcev ves teden.

Rumeni dež v Singapuru

Prebivalci Singapura so pričani, da je skrivnostni »rumeni dež«, ki so ga pred kratkim opazili v enem izmed predmestij, posledica radioaktivnih delcev, ki so prišli v ozračje po eksploziji britanske poskusne bombe na Božičnem otoku. Obleke in avtomobilske strehe so bile rumenkaste, oblasti pa so pozvale prebivalstvo, naj prestraže te kapljice v steklenice, da bi jih kasneje lahko proučili.

Podatki o svetovnem prebivalstvu

V začetku letošnjega leta je živelo na zemlji 2770 milijonov ljudi. Človeški rod se torej zdaj pomnoži vsako leto za nadaljnjih 30 milijonov ljudi. — Na prvem mestu je Kitajska s 630 milijoni prebivalcev, na drugem Indija s 392 milijoni, na tretjem Sovjetska zveza z 205 milijoni, na četrtem Združene države s 171 milijoni, potem Japonska s 91 milijoni ter Indonezija in Pakistan, ki imata po 84 milijonov ljudi.

Ventilator na baterijo

V Sovjetski zvezi so izdelali žepni ventilator, ki ga poganja navadna baterija. Aparat tehta samo 130 gramov, z eno baterijo pa se vrti neprekinjeno štiri ure.

Istočasno odkritje

Popolnoma neodvisno drug od druge sta odkrila Manfred von Ardeni in Vzhodne Nemčije in Vladimir Zvorikin iz ZDA kroglice, ki ugotavljajo pri bolnikih stanje želečne kisline.

NA TEČAJU HUIŠAJO

Poročila o članih ameriške odprave na Antarktiki

- Lani decembra se je skupina Američanov izkrcala na skrajnem jugu zemeljske oble. V okviru priprav na mednarodno geofizikalno leto so tam ustanovili eno izmed mnogih meteoroloških postaj, proučevali pa bodo zemeljski magnetni zem in druge geofizikalne pojave. Pravijo, da bo ostala ta skupina na Antarktiki do letošnjega septembra.

znatno večjim telesnim naporom kakor v normalnih razmerah.

Ta izjava znanega zdravnika je občutno pomirila ameriško javnost, ki z zanimanjem spremlja vsa poročila z »zemeljskega vznožja«, kjer so pred kratkim

zaznamovali doslej najnižjo temperaturo. Nič čudnega, če prihajajo poročila, da so ljudje, ki živijo v najhujšem mrazu na vsej zemeljski površini, precej shušali, čeprav so dobro opremljeni in zavarovani pred mrazom.

Za dobro voljo

»Niso moja. Jaz sem samo honorarna negovalka.«

»Mislim, da je že tako daleč. Povedal ji je, koliko zasluži na uro, zdaj pa hoče vedeti, koliko ona v tem času zapravi.«

»Ne razumem, kako da oče vsako jutro odide, ti pa moraš sama opraviti vse to delo.«

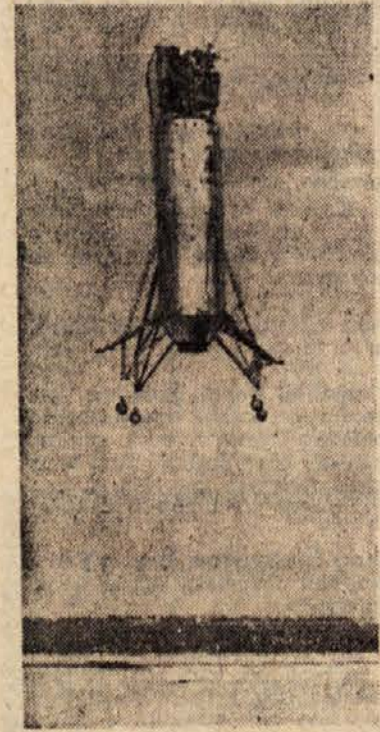
»Čudno, danes pa Spele ni pri oknu, da bi spet prisluškovala najinemu pogovoru!«

Ob jezeru MACKAY

Neka avstralska uradna odprava pričakuje ugodno vreme, da se bo odpravila na najbolj nedostopno in najmanj znano področje avstralske celine, to je na področje jezera Mackay, ki leži na mejli Zahodne Avstralije in je 480 kilometrov oddaljeno od Alice Springs. Poglavitna naloga te odprave bo, navezati stike s tamoš-

na naselja ter zamenjavati kožu-hovino in sadeže za najnujnejše potrebščine. Avstralski minister za ta oddaljena in zapuščena področja je nedavno izjavil, da bo omenjena odprava skušala ustanoviti izpostavljen preskrbovalno oporišče. To oporišče nameravajo zgraditi na Mount Singletonu, od koder bodo obsegli terenski tovarnjaki celotno področje.

Jezero Mackay sodi po izpovedih nekaterih redkih popotnikov in raziskovalcev med najlepša na avstralski celini. Njegova najiminitnejša posebnost so čudovite skalnate obale in izredno čista voda, ki v njej živijo številne ribe.

V francoskem letalskem centru Melun-Villaroche so pred dnevi preizkusili novo reaktivno letalo, ki vzleta navpično. Posnetek kaže prototip takoj po vzletu.

njimi plemeni domačinov, katerih obstanek je odvisen od njihove lovske spretnosti in skromnih vodnjakov.

Ta plemena doslej niso imela zvez z državnimi organi, čeprav so nekateri mlajši ljudje priložnostno obiskovali najbližja držav-

Tudi kite boljjo zobje

Britanski znanstvenik Tom Bruce, ki je hotel dokazati, da tudi kite boljjo zobje, je poslal shephieldskemu muzeju kitov zob s čirum, ki je tolkšen kot teniška žoga.

CARL WATZINGER

Maj sin in ženske

Ne ustrašite se, ne bom pripovedoval o mnogoženstvu, niti ne o kakih skrivnih poteh. Čeprav je praznov moj sin pred tremi tedni šele četrti rojstni dan, je bil vendarle ves iz sebe zaradi šestih žensk. Tega v mladostni sramežljivosti ni mogel prikriti.

Kadar je dež, po navadi ne sili ven ta moj sin. No, in je pred nekaj dnevi sredi mokrega dopoldneva zahteval škarje. Dobili jih je, take otroške z zaobljenimi rezili. Potem je bil zadovoljen in ga ni bilo slišati vse dopoldne.

Pa je rekla žena, da je kdaj pa kdaj treba pogledati za otrokom, če je tako tih. In veste, kaj je delal? — Zdal pride zgodba o tistih šestih ženskah, pravzaprav začetek svojevrstne ljubezenske zgodbe.

Najin najstarejši, oprostite, edini doslej, je sedel na svojem stolčku in je vneto izrezoval šest prelepih plavalask iz prospekta, ki ga je bil zjutraj prinesel poštar. Bile so zares lepe mlade ženske. Sicer pa je to razumljivo, zakaj nobeno podjetje na svetu ne bo tiskalo prospektov z grdimi ženskami. Te sinove plavalaske so bile oblečene v dolge in kratke spalne

srajce, ki jih izdeluje podjetje Kombineža. Rečem vam, ob pogledu nanje bi začelo hitreje utripati sleherno moško srce.

Ni vredno brskati po dejstvih in domnevah dednostnih zakonov, če se ti takle štiriletni nadobudnež loti kar šest žensk hkrati, vendar se zbudil v očetu pritajeni Adam, ki zastavi vprašanje vesti: »Po kom neki je ta ženin in moj sin podedoval to lastnost?«

Za odraslega moškega pač ne pomeni nevarnosti nobena ženska iz papirja, pa naj je še tako lepo narisana ali preslikana, bi človek dejal. Ali nemara nimam prav? Sin pa... No, ta ni izrezoval nič kaj natančno, eni je porezal prste na nogi, drugi je odkrtnil uhelj in ko so vse izrezane ležale na zofji, je eni manjkala levica z zapestnico.

Potem jim je vsem navdihnil življenje. Tisti v dolgi, modri spalni srajci je rekel stara mama. Dolga srajca je nemara pripomogla k temu, da je moj nadobudni sin pripisal njeni lastnici »stisljivo starost. Sicer pa, mar še niste videli gospe, mlade in lepe, da ste kar zazijali, ko ste izvedeli, da je postala stara mati? — V tisti s kratko svetlo-

modro spalno srajco je sin spoznal svojo mamo, zato jo je brž poslal po steklenico mleka.

Dve izmed šestih torej nista več pomenili prav nobene nevarnosti. Sicer pa je imel sin nekaj pomislekov pri tisti s kratko srajco, ker se mu ni zdelo povsem prav, da bi šla takšna na cesto.

Naslednji trenutek je še dve-

ma odvezl vso nevarnost: postali sta sestri, pravi sestri, ki ju je moj sin lahko zmerjal po mili volji in se ju ni prav nič bal, čeprav je bil vsaj štirikrat mlajši od njiju.

Tako sta navsezadnje preostali samo še dve. Dolgo je mali mož razmišljal, katero izmed obeh bi napravil za svojo ženo. Odlučil se je za lepotic s tizianskimi lasmi. In tista zadnja? Če bi šlo v skladu s časom, bi mu ta lahko postala... Svojemu sinu v čast in pohvalo pa moram priznati, da niti od daleč ni pomislil na kaj podobnega, marveč je tisto preudovito bitje spremenil v teto Pepco. Eno samo ženo si je torej izbral, zato se nisem mogel vzdržati pametne pripombe: »Veš, to je pa lepo od tebe. Natančno po očetovih stopinjah diš.« To mi je bilo še posebno

lahko povedati, saj je šla žena k mlekarku, stara mati, obe sestri in teta Pepca pa so na sinov ukaz spale na zofi.

Potem so minevali dnevi. Moj sin še vedno živi s šestimi. Ponoči ležijo pod njegovim zglavjem, podnevi pa mora on v otroški vrtec, zato je vseh šest raztresenih po njegovi mizi. Očitno se dolgočasijo, to pa opazi le tisti, ki dobro pozna ženske, kakaj na vseh teh šestih sta šminčka in puder vselej brezhibno namazana. Sinova grobost ne pokaže posledic v njihovih očeh in ustnih kotičkih, marveč se pogrezne globoko v njihov čustveni svet.

Ena izmed njih, tista z dolgo modro spalno srajco — sin ji pravi stara mama — še vedno koketno sklanja glavo in se naravnost zapeljivo smehlja, ona druga, ki je mama, pa še vedno sedi prekrižanih nog, da pride njena spalna srajca bolj do izraza. Ali pa morda njena postava, kdo ve?

In sin? Včeraj dopoldne je jokal, ker je prinesel poštar nov prospekt, pa je rekla prava mama, da ga bo to pot obdržala zase. Zaradi šivilje in kopalne sezone...